

VENSTRE OG EU – ET UMAGE PAR / VENSTRE AND EU – AN ODD COUPLE

2. Semesterprojekt

Af:

Freia Anemone Harmundal Petersen – 57191

Kia Arvedsen Krause – 58187

Lars Holm Granerud - 57860

Louise Kure – 57666

Marta Napiorkowski - 57190

Michelle Boysen Pedersen - 57849

Vejleder: Pernille Boye Koch

GRUPPE 8 HUS 22.1 SAM-BACH

2. SEMESTER, MAJ 2016-05-19 ROSKILDE UNIVERSITET

Anslag i alt: 179.695

24. maj 2016

Indholdsfortegnelse

1	INDLEDNING	3
1.1	MOTIVATION	4
1.2	PROBLEMFELT	5
1.2.1	ARBEJDSSPØRGSMÅL:	6
1.3	TVÆRFAGLIGHED I PROJEKTET	6
1.4	AFGRÆNSNING	7
1.4.1	AFGRÆNSNING AF TEORI	7
1.5	PROJEKTDESIGN	9
1.6	BEGREBSAFKLARING	11
2	METODE	12
2.1	EMPIRISKE OVERVEJELSER	12
2.2	PROBLEMORIENTERET PROJEKTARBEJDE	13
2.3	KVALITATIVT FORSKNINGSINTERVIEW	13
2.3.1	REFLEKSIONER EFTER INTERVIEWS	15
2.3.2	INTERVIEWPERSONER	15
2.3.3	KRITIK AF INTERVIEW	17
2.3.4	TRANSSKRIBERING AF INTERVIEWS	17
2.4	DOKUMENTANALYSE	18
2.4.1	KRITIK AF DOKUMENTANALYSE	19
3	TEORI	20
3.1	ERVING GOFFMAN – SOCIALE SITUATIONER	20
3.1.1	ROLLEINDTAGELSE	20
3.1.2	BACKSTAGE OG FRONTSTAGE	21
3.1.3	INFORMATIONSSTYRING	22
3.1.4	KRITIK AF GOFFMANS TEORI	24
3.2	KAARE STRØM - PARTIADFÆRD	25
3.2.1	VOTE-SEEKING	25
3.2.2	OFFICE-SEEKING	25
3.2.3	POLICY-SEEKING	26
3.2.4	KOMBINATION AF DE TRE ADFÆRDSFAKTORER	26
3.2.5	KRITIK AF KAARE STRØMS TEORI	27
3.3	MICHAEL HARBSMEIER - TEORI OM NATIONAL IDENTITET	28
3.3.1	KRITIK AF HARBSMEIERS TEORI	30
4	REDEGØRELSE FOR EMPIRI	31
4.1	VENSTRES REGERINGSGRUNDLAG – JUNI 2015 – EU OG BØRNECHECKEN	31
5	REDEGØRELSE	32
5.1	BØRNECHECKEN	32
5.2	SOCIALE YDELSER TIL EU-BORGERE	33
5.3	EU-LOVGIVNINGEN	33
5.4	EU'S INDFLYDELSE PÅ DANMARK	34
5.5	OPTJENINGSPRINCIPPET	35

24. maj 2016

5.6	INDEKSERING AF BØRNECHECKEN	36
5.6.1	FORHANDLINGERNE I EU	37
5.7	DANSKERNE OG EU	39
6	ANALYSE	40
6.1	ERVING GOFFMAN – SOCIALE SITUATIONER	40
6.1.1	ANALYSE AF INTERVIEW MED LOUISE ELHOLM	41
6.1.2	ANALYSE AF INTERVIEW MED MORTEN LØKKEGAARD	43
6.1.3	ANALYSE AF INTERVIEW MED CASPER PEDERSEN	47
6.1.4	DELKONKLUSION	49
6.2	KAARE STRØM – POLITISK ADFÆRD	51
6.2.1	EU SOM SOCIAL UNION	51
6.2.2	VANDRENDE ARBEJDSTAGERES RET TIL SOCIALE YDELSER	52
6.2.3	TILBAGE TIL DET OPRINDELIGE EUROPÆISKE SAMARBEJDE	53
6.2.4	INTERNATIONALT SAMARBEJDE OG LØSNINGER	53
6.2.5	DEN FRIE BEVÆGELIGHED	54
6.2.6	DELKONKLUSION	55
6.3	MICHAEL HARBSMEIER - NATIONAL IDENTITET	57
6.3.1	NATIONAL IDENTITET - SKISMOGENETISK	57
6.3.2	DELKONKLUSION	60
7	KONKLUSION	61
8	PERSPEKTIVERING	63
9	DISKUSSION AF PROJEKTETS RESULTATER	65
10	LITTERATURLISTE	67

1 Indledning

Danmark blev medlem af Det Europæiske Fællesskab, EF, i 1973. Fællesskabet sigtede mod fred og måden, hvorpå dette kunne opnås, var ved et samarbejde, som skulle sikre økonomisk stabilitet nationerne

24. maj 2016

imellem (Folketinget.dk). I 1993 ændrede EF navn til Den Europæiske Union, EU. Forinden dette fandt en afstemning sted, som skulle udvide fællesskabet. Det var Danmark ikke interesseret i og stemte i første omgang 'nej' til dette, men godkendte den senere dog med en række forbehold.

I 2013 skønnes det, at der blev sendt børnepenge svarende til 40 mio. kroner ud af landet. Dette skyldes at EU-borgere, der arbejder i Danmark, selvom deres børn ikke er bosat her, er berettiget til at modtage den danske børnecheck ifølge EU-retlige principper. Det handler om, at EU-borgere skal behandles lige i de forskellige lande, hvor der ikke må opleves forskelsbehandling på baggrund af nationalitet (Direktiv 2004/38/EF art. 24). Der har tidligere i Danmark været et såkaldt 'optjeningsprincip', hvor EU-borgere, som kom til Danmark for at arbejde, skulle have været bosat eller været beskæftiget i en bestemt tidsperiode, for at kunne få den fulde sociale ydelse, herunder børnechecken. Dette blev trukket tilbage igen, da dette gik imod de principper i EU som omhandler, at man ikke må forskelsbehandle.

Der har været meget uenighed om, hvor omfattende EU skal være. Skal det forblive under de forudsætninger, det i første omgang blev grundlagt under, eller skal det bevæge sig mod en social union. Venstre er et af de partier, der er af den holdning at EU ikke skal bevæge sig i retning af en social union, det er i hvert fald den holdning som offentligheden er bekendt med. Et af de seneste tiltag Venstre har gjort for at undgå, at EU bliver en social union er ved at foreslå en indeksering af børnechecken.

"... det er vigtigt at man beskytter et velfærdssamfund... det er en af de ting, som kan splitte befolkningen... Jeg er jo sådan set for EU... jeg vil gerne bare have at vi har et EU, hvor vi er så mange der kan stå sammen om det som muligt."

Louise Elholm (Bilag 1 2016: 8).

1.1 Motivation

Vores motivation for emnet startede i en diskussion om retten til sociale ydelser. Diskussionen om retten til sociale ydelser, udartede sig i form af, hvem har ret og hvornår har man ret til en social ydelse. Vi diskuterede længe frem og tilbage om, hvilken social ydelse vores projekt skulle omhandle. Vi ville samtidig

24. maj 2016

gerne have en problemstilling, der var aktuel og som mange mennesker ville blive berørt af. Interessen faldt på den omdiskuterede børnecheck, som har været søgt ændret ved et optjeningsprincip, og det nylige forslag om en indeksering af børnechecken. Emnet synes vi var interessant, da vi undrer os over, hvordan det kan være at der ønskes denne indeksering, når de europæiske borgere som arbejder i Danmark, betaler det samme i skat som den almene dansker. Vi diskuterede, hvordan lighed inden for et fællesskab foregår og hvordan borgere inden for EU bliver behandlet lige. Samtidig ville denne diskussion om indekseringen af børnechecken også blive relevant for os i Danmark, hvis Storbritannien stemmer 'ja' til fortsat medlemskab af EU d. 23 juni 2016.

Vi har valgt Venstre som aktør, da det var Venstre der oprindeligt havde et ønske om et optjeningsprincip, som blev trukket tilbage, da dette gik imod nogle EU-retlige principper. Derudover er det også Venstre, som efter folketingsvalget i 2015, endte i regeringen og nu har ligget i forhandlinger i EU omkring indekseringen af børnechecken.

Vores projekt er endt med at bygge på en problemformulering, med en undersøgelse af, hvad indekseringen betyder for Venstres holdning til det Europæiske samarbejde. Til besvarelsen af vores problemformulering vil vi benytte os af politologiske og sociologiske teorier, til at analysere os frem til, hvad der ligger til grund for Venstres holdning til indekseringen af børnechecken, samt hvilke overvejelser der ligger bag dette.

1.2 Problemfelt

Vores projekt tager afsæt i en case omkring Venstres ønske om en indeksering af børnechecken. Ønsket er at fastlægge de bevæggrunde, der lægger til grund for Venstres holdning, for at kunne udlede noget overordnet vedrørende denne holdning til EU. Vi har valgt at bruge indekseringen af børnechecken, som en case til at belyse Venstres holdning til det fremtidige EU samarbejde, og ikke udelukkende beskæftige os med bevæggrundene til denne specifikke sag, men for at kunne sætte det i forbindelse med nogle større tendenser. Eftersom at EU-borgeres ret til børnechecken i Danmark er bestemt fra europæisk side, vil vi belyse Venstres officielle holdning til EU og hvilken retning samarbejdet skal gå i. Indekseringen af børnechecken er muligvis et brud med den hidtidige kurs i EU, omkring en "evigt tættere union". Således er vores problemfelt den udvikling, Venstre ønsker for det fremtidige europæiske samarbejde. I forsøget på at kortlægge de tenderende bevæggrunde, opstår der et mønster i vores projekt, på baggrund af vores empiri. Ud fra det vil vores projekt afdække sammenhængen mellem Venstres holdning til EU, den nationale identitet samt partiadfærd. Ved at anvende teorier om partiadfærd og national identitet, vil vi analysere os frem til, Venstres bevæggrunde for deres støtte til indekseringen af børnechecken og den fremtidige form, de ønsker det europæiske samarbejde skal tage. Vi ønsker, at gå induktivt til værks med

24. maj 2016

problemformuleringen og dermed på baggrund af indsamlet empiri, analysere ved hjælp af vores udvalgte teorier, hvilke mønstre vi kan påpege i vores projekt. Således er vi kommet frem til følgende problemformulering:

Hvorledes kan indekseringen af børnechecken og Venstres strategiske bevæggrunde for denne politik, ses som et udtryk for Venstres officielle holdning til EU og denne holdnings samspil med deres national identitet?

1.2.1 Arbejdsspørgsmål:

1. Hvordan ses Venstres holdning til EU afspejlet i indekseringen af børnechecken på baggrund af vores interviews og Regeringsgrundlaget?
2. Hvilke strategisk politiske målsætninger kan påpeges i Venstres holdning, med udgangspunkt i Kaare Strøms model om parti adfærd?
3. Hvilken form national identitetsopfattelse er Venstres adfærd et udtryk for?

1.3 Tværfaglighed i projektet

I det nedenstående vil det blive redegjort hvorfor, hvordan samt i hvilken grad projektet er tværfagligt og således hvordan de to anvendte fag, politologi og sociologi, spiller sammen i projektet.

Projektet er multidisciplineret, da der bliver gjort brug af to forskellige fag til at besvare den samme problemformulering. I projektet bliver der gjort brug af politologi, hovedsageligt gennem brugen af Kaare Strøm og hans teori om partiadfærd. Endvidere bliver der gjort brug af sociologi, gennem brugen af Goffmans teori om sociale situationer og Harbsmeiers teori om national identitetsopfattelse. De bidrager hver med deres perspektiver og tilgange til problemformuleringen. Således kan de på sin vis betragtes som to selvstændige tilgange til projektet (Enevoldsen 2012: 29).

Projektet er interdisciplinert da den bruger sociologiske teorier til, at analysere på et politologisk problemfelt. Goffmans teori bliver brugt til at udlede, hvad Venstres holdning som parti er og Harbsmeiers bliver brugt til at forklare dele af disse holdninger. Således forklare vi nogle politologiske størrelser med hjælp af sociologiske teorier. Da vi både gøre brug af politologiske teori og sociologiske teori til at forklare partiet Venstres holdning er der en interaktion og gensidigt udbytning mellem de to fag i projektet (Enevoldsen 2012: 31).

24. maj 2016

1.4 Afgrænsning

I projektet har vi valgt at afgrænse os til det kvalitative interview, hvor vi udelukkende har inkluderet informanter, der har en vis tilknytning til partiet Venstre. På baggrund af dette har vi altså afgrænset os fra, at involvere den danske befolknings holdning til det europæiske samarbejde og vores case – indekseringen af børnechecken. Denne holdning kommer altså ikke direkte til udtryk, men derimod Venstres syn på den danske befolknings holdning og stillingtagen til den pågældende case.

Vi har således også afgrænset os fra fokusgruppeinterview, som vi havde på tale i starten af processen. Skulle vi have brugt denne metode, havde det været med fokus på de individer, der kommer til at mærke noget til denne indeksering. Da vi valgte at afgrænse os fra den danske befolknings holdning til emnet, afgrænsede vi os således fra denne interviewmetode.

Ydermere har vi afgrænset os fra det økonomiske aspekt i problematikken om indekseringen, da vi har valgt at kigge på de sociologiske og politologiske træk. Dette kom sig af nogle forskellige overvejelser, da der i sagen om indekseringen af børnechecken ligger nogle dybere bevæggrunde bag forslaget, end blot det økonomiske aspekt.

Den Europæiske Union er en meget kompleks størrelse, så vi har set os nødsaget til at lave en klar afgrænsning her. Det europæiske samarbejde er derfor med fokus på det oprindelige samarbejde, de forudsætninger det blev grundlagt under, sat op imod det som Venstre frygter samarbejdet vil bevæge sig i retning af, nemlig en social union. Vi kunne endvidere være gået ind i de forskellige institutioner i EU, og hvordan forhandlingerne omkring indekseringen af børnechecken, har haft en indflydelse på dem, men dette har vi således os afgrænset os fra.

1.4.1 Afgrænsning af teori

I forhold til vores brug af Michael Harbsmeier til at definere den nationale identitet, kunne vi også have gjort brug af for eksempel Benedict Anderson. Selvom Harbsmeier bygger videre på Andersons teori, så er der en stor forskel på deres syn på, hvad der ligger til grund for de nationale fællesskaber. Anderson har skrevet bogen "Imagined communities", hvor han netop definerer de nationale fællesskaber som forestillede fællesskaber. Dette mere social-konstruktivistiske syn på den nationale identitet, kunne have oplyst nogle mekanismer, i de processer som har skabt Venstres nationalitetsfølelse som Harbsmeiers teori, ikke belyser. Det kan således være at Andersons teori, kunne have blotlagt nogle magtstrukturer der forårsager den nationale identitet.

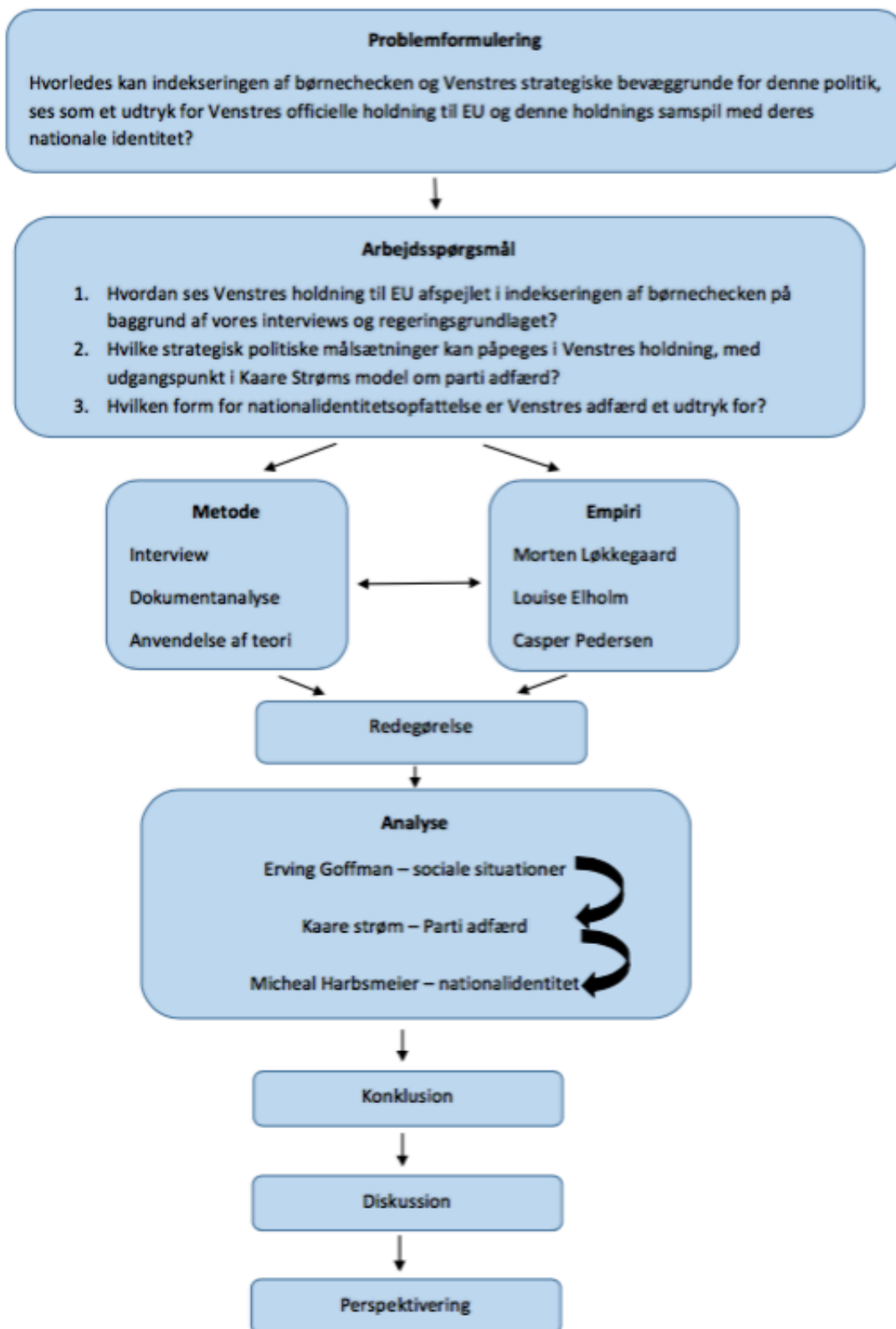
Vi kunne også have brugt Ernest Gellner til at analysere på Venstres nationale identitet. Han sætter blandt andet fokus på, hvad der skal til for at definere nogen, som et medlem af det nationale fællesskab. Således kunne vi have analyseret på, hvorfor de vandrede arbejdstagere, nægtes en fuld børnecheck. Vi kunne

24. maj 2016

således have analyseret på, hvad der skal til for at man har ret til at få sociale ydelser i Danmark, på baggrund af Venstres nationale identitet.

1.5 Projektdesign

Herunder ses projektdesignet som er en grafisk illustration, af hvordan projektet er opbygget og hvordan vi kommer frem til vores endelige konklusion:

24. maj 2016

I projektdesignet ses vores *problemformulering*, som vil blive forsøgt besvaret ved hjælp af vores *arbejdsspørgsmål*. Arbejdsspørgsmålene vil blive besvaret ved hjælp af kvalitativ metode i form af *interviews, dokumentanalyser og anvendelse af teori*. Vores *empiri* er med til, at vi laver en redegørelse for relevant fakta og begreber, som vi bruger videre i vores projekt i analysen. Vores *analyse* er bygget op ved, at vi starter med at analysere vores interviews på baggrund af Erving Goffmans teori omhandlende 'sociale situationer'. Her analyserer vi, hvad der er Venstres officielle holdning. Pointerne og konklusionen på den første analyse, tager vi med videre til analysen af Venstres adfærd. Dette gør vi ved brug af Kaare Strøms teori om 'partiadfærd', hvor vi analyserer, hvad der ligger bag denne officielle holdning, politologisk set. Som før, så bliver pointerne og konklusionen på denne taget videre til analysen af Venstres nationale identitet ved brug af Michael Harbsmeiers teori om national identitet. Her analyserer vi, hvad der ligger bag den officielle holdning, sociologisk set. På baggrund af vores tre analyser vil svaret på vores *problemformulering* fremkomme af vores samlede konklusion. Herefter vil vi foretage en diskussion af de resultater, som vi får ud af vores foregående arbejde. Til sidst vil vi lave en perspektivering, hvor vi vil kigge på, hvad der vil ske, hvis Storbritannien stemmer 'nej' til EU, og hvad vi på baggrund af casen kan sige om det fremtidige Europæiske samarbejde.

24. maj 2016

1.6 Begrebsafklaring

Vandrende arbejdstagere: Europæiske borgere, som arbejder i et andet EU-land, end det deres hjemland (EUR-Lex 1)

Indre marked: Det fælles marked for EU landene, hvor varer, tjenesteydelser, kapital samt de europæiske borgere kan bevæge sig frit, og leve, arbejde og studere (EUR-Lex 2).

Sociale ydelser: En ydelse som borgere kan få fra staten eller kommunen, som enten udgøres af indkomsterstattende- eller tillægssydelse. For at få udebetalt en social ydelse er det generelt gældende at modtageren skal have lovligt ophold i Danmark. Sociale ydelser omfatter bl.a. børnechecken (Beskæftigelsesministeriet 2011:91f).

24. maj 2016

2 Metode

Vi vil i det følgende afsnit redegøre for, hvilke metoder og empiri vi gør brug af i forbindelse med vores projekt, samt hvilke overvejelser der ligger bag dette. Derudover vil vi diskutere, hvilke fordele, ulemper samt konsekvenser, der kan være ved dette.

2.1 Empiriske overvejelser

I dette projekt anvender vi primært empiri bestående af tre forskningsinterviews. Projektet tager dermed udgangspunkt i en kvalitativ tilgang. Derudover benyttes der et officielt dokument, idet vi inddrager Venstres Regeringsgrundlag. Vi er opmærksomme på at forholde os kritisk i anvendelsen af dokumentet, men da vi bruger det i en analyse om Venstres egen holdning og syn på denne, er Regeringsgrundlaget relevant at bruge i dette projekt.

Vi gør endvidere brug af andre artikler, for at underbygge og give en forforståelse for de pointer, som vi kommer frem til. Derudover er det med til at nuancere disse pointer. Vi er særligt opmærksomme, da udgiverne og forfatterne til disse kan være farvede af politiske synspunkter og subjektive holdninger.

Den kvalitative metode kan kritiseres for ikke at være valid nok, da den kvalitative data typisk er baseret på subjektive og rige undersøgelser. Kvantitative undersøgelser er derimod kendetegnet ved brede og generelle undersøgelser (Ragin 2000: 21f). Dermed kritiseres den kvalitative undersøgelse for ikke at være videnskabelig nok, da der ikke kan sætte direkte lighedstegn mellem et undersøgelsesspørgsmål og resultatet. Meningen i dette projekt er at arbejde med en subjektiv holdning, samt en mere dybdegående end en generel undersøgelse. Projektets undersøgelse havde haft de bedste forudsætninger, såfremt vi havde brugt en kombination af kvalitativ og kvantitativ metode. På den måde havde vi kunne afdække den dybe og subjektive side af sagen, og holde den op imod den generelle og brede side.

Induktion er kendetegnet ved, at der startes med at tage udgangspunkt i det empiriske. Vores metodiske fremgangsmåde er, at vi går fra observationer som vi laver i forbindelse med vores interview og i forbindelse med Regeringsgrundlaget, for derefter at udlede generelle mønstre. Denne måde at arbejde på er en *induktiv* arbejdsmetode (Pedersen1 2013: 151). Der kan argumenteres for, at projektet derefter bevæger sig mod en *abduktiv* arbejdsmetode, idet der sættes nogle forudsætninger op. Der forsøges ikke kun at indsamle og observere empiri, for at komme med et resultat, men der opsættes yderligere nogle mekanismer som kan lægge til grund for dette (Pedersen1 2013: 152).

24. maj 2016

2.2 Problemorienteret projektarbejde

Problemorienteret projektarbejde handler grundlæggende om, at stille et spørgsmål, altså en problemstilling til besvarelse. Måden, hvorpå spørgsmålet bliver besvaret, er med den valgte metode (Olsen1 2013: 169). Hele grundideen i problemorienteret projektarbejde er, at der undersøges noget, som man ikke ved svaret på i forvejen. Problemformuleringen kommer af, at man som gruppe tilegner sig viden, hvoraf man finder 'huller' i den viden - huller som man gerne vil udfylde og finde en løsning på (Pedersen2 2013: 14f).

Projektet tager udgangspunkt i problemorienteret projektarbejde, da den tager udgangspunkt i en aktuell problemstilling i Danmark og EU, nemlig indeksering af børnechecken. Dette omhandler, hvorvidt problemstillingen og Venstres strategiske bevæggrunde for denne politik, kan ses som et udtryk for Venstres officielle holdning til EU og samspillet med deres national identitet. Projektet går ind og sætter spørgsmålstejn ved, hvad Venstres bevæggrunde er i forhold til deres holdning til EU og indeksering af børnechecken og vil derved undersøge samt give en svar. Svaret gives ud fra projektet undersøgelser, som inddrager kvalitative metoder på baggrund af interviews med tre informanter, alle med forskellige stillinger inden for partiet Venstre. Undersøgelserne bliver begrundet med dokumentanalyse af forskellige kilder samt teorier inden for politologi- og sociologiens felt. Ved at i sætte en problemstilling op og arbejde og undersøge svar ud af denne, vil vi til sidst give et svar. På den måde arbejdet vi problemorienteret.

2.3 Kvalitativt forskningsinterview

Vi vil i nedenstående redegøre for det kvalitative forskningsinterview. Yderligere vil vi redegøre for, hvordan vi metodisk vil benytte os af denne kvalitative metode.

Vi har valgt at anvende kvalitativt forskningsinterview i vores projekt. Et kvalitativt interview har til formål at afdække folks perspektiver af et givent emne eller tema, således er det en fænomenologisk tilgang til informantens forståelse af verden (Kvale og Brinkmann 2015: 45).

Interviewene i dette projekt tager udgangspunkt i en hermeneutisk læringsproces, hvor vi inden interviewet indsamler viden om emnet, for at kunne stille de mest relevante spørgsmål, både i forhold til vores tilgang til emnet, samt informantens ståsted og viden om emnet. Grunden til at dette er af stor betydning i interviewene, er at der interviewes folk med stor viden omkring emnet og stor erfaring med det at blive interviewet. Ideen med at afholde et interview er også, at kunne anskaffe en viden, som ikke vil kunne tilegnes på anden vis. Vi kan opnå en dybere forståelse for Venstres holdning og formål med deres handlinger, ved at snakke med personer fra Venstre (Kvale og Brinkmann 2015: 53). Gennem interviewet vil det da også være muligt, at nå et højere hermeneutisk niveau, da forskeren vil sikre sig mere viden og

24. maj 2016

forståelse for emnet. I dette projekt opnås der en forståelse og indsigt i Venstres holdninger og handlinger. Det er derfor også en fordel for forskeren at bruge interviews, da det giver mulighed for at dykke ned i udtalelser, ved at spørge ind til ordvalg og vendinger. En af følgevirkningerne kan dog være, at det ikke er sikkert at interviewpersonen har lyst til at åbne sig op over for forskeren, således at forskeren ikke har mulighed for at indsamle eller anskaffe sig den viden, som er nødvendig for projektet (Kvale og Brinkmann 2015: 183). En af de barrierer, der kan opstå i forhold til vores interviewpersoner, som er politikere fra Venstre, er at de kan have en skjult agenda med interviewet. Der skal således tages forbehold for, at de kan have en interesse i, at dreje interviewet i en bestemt retning eller få nogle bestemte ting på dagsordenen, som kan være til Venstres eller deres egen personlige fordel. Vi har været igennem en proces, hvor vi har udarbejdet nogle interviewguides, heri har vi reflekteret over design og tema, samt hvordan og hvorfor vi vil bruge dette. Vi har derefter fundet frem til nogle overordnede aspekter af problemstillingen, som vi vil komme ind på under interviewet. Endvidere har vi formet nogle forskningsspørgsmål, for at kunne sammenkoble vores interview med de teorier og begreber vi bruger i projektet. På baggrund af disse spørgsmål har vi udformet nogle interviewspørgsmål, som er mere passende i en samtale (Poulsen 2016: 81ff). Vi har delt disse spørgsmål op i nogle kategorier, for at gøre interviewet mere overskueligt for os selv:

Indledende spørgsmål: I håb om at kunne fastlægge nogle forudsætninger for interviewet. For at gøre det lettere for os at vide, hvilken retning vi ønsker interviewet skal gå i.

Diskussions spørgsmål: Her er de mest dybdegående spørgsmål, hvor vi forhåbentlig vil få svar på de vigtigste pointer for interviewet. De er således mere reflekterende og analyserende end de indledende.

Afsluttende spørgsmål: Ikke de allervigtigste spørgsmål Disse spørgsmål er ikke lige så væsentlige som de foregående, men her gælder det om at være opmærksom på, om der er noget vi mangler en besvarelse af eller uddybelse på.

Styrkerne ved at lave et semistruktureret interview i forbindelse med vores projekt er, at vi ønsker at få afdækket nogle bevæggrunde, for så at lade det påvirke den retning som vores projekt tager. Dermed fortsætter vi den hermeneutiske proces ved, at den viden og forståelse vi opnår gennem interviewet, vil lægge til grund for vores videre behandling af emnet. Dette er også en proces der gør sig gældende under selve interviewet, hvor vi efterhånden som vores egen forståelse for Venstres bevæggrunde bliver større, kan stille opfølgende spørgsmål, for yderligere at afdække deres bagvedliggende tankesæt. Vi har afgrænset os fra det strukturerede interview, ved ikke at følge interviewguiden slavisk, men vi er åbne overfor at følge de nye indsigter vi opnår under interviewet. Vi taler med personer, der har et stort kendskab inden for projektets område og skal derfor være åbne over for deres mulige større viden og erfaringer. Der afgrænses også fra det ustrukturerede interview, idet vi er nødt til at have en vis kontrol

24. maj 2016

over, hvad vi vil have på banen, da interviewpersonerne, som nævnt tidligere, kan have en skjult dagsorden. Derfor har vi opsat nogle klare målsætninger over, hvad vi vil have ud af det eller svar på fra interviewpersonerne (Poulsen 2016: 77f).

2.3.1 Refleksioner efter interviews

Vi oplevede under interviewet med Louise Elholm, at vores forventninger til meget lange svar ikke holdte helt stik. Vores interviewguide var derfor lidt for begrænset, så vi stillede lidt flere opfølgende spørgsmål, end vi havde planlagt. Dette skal ses i lyset af, at det var vores første interview, så det vi havde at gå ud fra, var hvad vi selv havde læst os frem til om deres handlinger, bevæggrunde for og imod en indeksering af børnechecken. Vi følte os mere indstillede og forberedte, da vi tilpassede de efterfølgende interviewguides til Casper Pedersen og Morten Løkkegaard. Her fulgte vi stadig den hermeneutiske læringsproces, samt anvendte den nye viden og de nye indsigter vi kom i besiddelse af, ved interviewet med Elholm, til at spore de efterfølgende interviews i en retning, som gav mening for vores projekt. Men ligeledes også til at få svar på nogle ting, som vi ikke havde taget med under interviewet med Elholm. Dette er dog ikke den helt optimale proces, da vi nu ser nogle mangler, som havde været en fordel at snakke med Elholm om også. I en mere optimal proces, ville vi have haft mere erfaring med at interviewe for at kunne stille nogle bedre opfølgende spørgsmål, samt være mere kritiske overfor hvad de sagde. Ydermere ville vi være endnu bedre til at trække aspekter fra det ene interview til de andre, og se nogle gentagende tendenser i deres besvarelser under interviewet. Med den forudsætning at vi ikke har stor erfaring med interviews, ville det have været givende, hvis vi kunne sende opfølgende spørgsmål til interviewpersonerne, efter vi havde foretaget alle interviews.

2.3.2 Interviewpersoner

Ud fra vores problemformulering og emne, har vi kontaktet en række ordførere fra Venstre. Vi er kommet i kontakt med Louise Elholm, som er udpeget af Venstre til at være talsperson for Venstres holdning til problemstillingen. Elholm er medlem af diverse udvalg i Folketinget, blandt andet børne- og undervisningsudvalget samt udlændinge-, integrations og boligudvalget, ydermere er hun skatteordfører (Folketinget.dk 1). Grunden til at vi har valgt at interviewe en ordfører fra Venstre er, at hun kan udtale sig om regeringens holdning til indekseringen af børnechecken, og at hun udtaler sig på vegne af regeringen. Yderligere har vi kontaktet Morten Løkkegaard, som er Venstres repræsentant i EU-parlamentet. Han vil derfor have en større indsigt i EU-systemet, samt deres syn på Danmarks holdning til EU, hvilket er en relevant vinkel, idet indekseringen af børnechecken er en regulering af EU. Løkkegaard er uddannet journalist og tidligere vært på TV-avisen på DR (Folketinget.dk 2). Der er mange informationer og

24. maj 2016

udtalelser vi kan opnå gennem artikler og partiprogrammer, men ved at foretage et interview giver det os mulighed for, at kunne stille dybdegående og uddybende spørgsmål. På den måde håber vi, at kunne udlede, hvad Venstres bevæggrunde er, samt hvilke underliggende tankeæt, der ligger til grund for indekseringen. For at kunne komme nogle af disse mere skjulte eller usagte sager til livs, har vi valgt at foretage et interview med Casper Pedersen, som er europapolitisk ordfører for Venstres Ungdom. Han er for det første en del af Venstres Ungdom, som ikke er det samme som Venstre, dog samarbejder de og har ligheder. Samtidigt er han, endnu, ikke politiker så det er ikke nødvendigt for ham at være lige så påpasselig med, hvad han siger. Dermed vil vi forhåbentligt have en mulighed for at have en mere løs og uformel samtale med ham, hvor han kan påpege nogle ting som Løkkegaard og Elholm bevidst eller ubevidst vil prøve at undgå.

Vi må forudsætte at Louise Elholm samt Morten Løkkegaard, som politikere, har en stor viden om emnet, så selvom vi ikke laver et ekspertinterview, skal vi være opmærksomme på selv at være godt informeret. Det er muligt, eftersom at man må formode at Elholm og Løkkegaard er vant til at blive interviewet, at de kan være meget styrende i et interview. Vi har derfor de bedste forudsætninger for at nå vores mål, hvis vi har en stor viden og erfaring med interviews. Da både Elholm og Løkkegaard er travle politikere, kommer interviewet til dels til at foregå under deres præmisser.

Louise Elholm

Vi fik en halv time til at afholde et interview og det foregik på hendes kontor på Christiansborg. Louise Elholm virkede meget afslappet og imødekommende, men vi kunne godt mærke at hun er vant til at blive interviewet, idet hun var meget skarp og hurtige med sine svar. Vi har ikke den store erfaring med at interviewe, derfor skulle vi være meget opmærksomme og lyttende. Ved en større erfaring, havde det helt sikkert været muligt at spørge mere dybdegående ind til de svar hun gav. Elholm er ordfører for Venstre og det var tydeligt i hendes formuleringer, at hun skulle svare på vegne af dem, også da hun lavede nogle "forkerte" formuleringer, var hun hurtig til at rette sig selv. Vi forudsætter derfor, at hun taler ud fra Venstres interesser og kommer med den fortælling, som Venstre vil fremføre for at hendes udtalelser gavner partiet.

Morten Løkkegaard

Interviewet med Morten Løkkegaard, foregik over telefon. Således bar interviewet præg af, at vi ikke kunne reagere på hans kropssprog og derfor muligvis manglede en vis kontekst til nogle af hans svar. Man kunne godt mærke på Løkkegaard, at han var på hjemmebane, da han sad på sit kontor og derfor var meget styrende. Han er selv journalist og tidligere nyhedsvært. Vi fik fortalt af Casper Pedersen at han kan være

24. maj 2016

meget styrende under interviews. Han var den eneste af vores interviewpersoner, som stillede sig kritisk over for vores spørgsmål og deres sammenhæng med vores projekt. Han kom med lange svar i den retning, han selv lige følte for og var meget bestemt. Dette var højst sandsynligt også et resultat af, at interviewet var over telefon, da han heller ikke kunne reagere på vores kropssprog. Dog igen med en større erfaring ville vi godt kunne have sat spørgsmålstegn, ved nogle af hans udtalelser.

Casper Pedersen

Interviewet med Casper Pedersen var mere uformelt og det blev afholdt på vores hjemmebane, på Roskilde Universitet. Dette var også intensionen med interviewet, at skabe nogle afslappede rammer, så samtalen ville være løs og vi kunne få nogle svar med mere insider viden. Det at Pedersen var på vores alder, studerende og havde været på Roskilde Universitet før, var nogle forudsætninger som vi mener, giver udtryk for et mere åbent interview. Under interviewet var der en venskabelig stemning mellem interviewpersonen og interviewereren, der blev grint og de fuldførte hinandens sætninger - et eksempel på den uformelle samtale.

Vi havde skrevet til flere Venstre aktører, blandt andet Jens Rhode og Charlotte Jespersen, begge disse havde ikke tid til at give et interview. Charlotte Jespersen er pressemedarbejder hos Venstre og kunne have givet os et bedre indblik i Venstres strategiske overvejelser ved indekseringen af børnechecken. Jens Rhode kunne, som tidligere medlem af Venstre, have givet os insider viden og en kritisk tilgang til Venstres strategiske overvejelser.

2.3.3 Kritik af interview

Svaghederne ved det interview vi foretager er, at Elholm og Løkkegaard kan tage styringen og kun få det på banen, som de ønsker og muligvis har sat for dagen. De har begge meget erfaring med interviews og har stort kendskab til området. Vi har ikke selv den store erfaring med interviews, og på trods af al den viden vi har tilegnet os indtil videre, kan det ikke sammenlignes med nogle der har arbejdet med tingene i mange år. Dette er vi dog klar over og har reflekteret over, så vi benytter metoder og redskaber så vi kan få det bedst mulige ud af det. Vi kan dog ikke være sikre på at vores mål bliver opfyldt, derfor har vi også nogle andre interviewmetoder i baghovedet, såfremt interviewet ikke går helt som ønsket.

2.3.4 Transskribering af interviews

De interviews, der finder sted i projektet, er optaget ved lydoptagelser med henblik på at kunne transskribere dem. Forinden vi valgte at transskribere interviewene, gjorde vi os overvejelser om, hvorfor

24. maj 2016

dette overhovedet var nødvendigt. Eftersom vi vil gøre brug af Erving Goffmans teori om backstage og frontstage til at afkode og behandle interviewene, fandt vi det relevant at have samtalen på skrift, da det giver et bedre overblik over de anvendte interviews og de mønstre, der lader sig gentage (Kvale og Brinkmann 2015: 238ff). For at bevare en så autentisk gengivelse af interviewet som muligt, har vi valgt at benytte os af *talesprogsstil* i de transskriberede interviews. Det vil sige, at vi så vidt muligt har transskriberet interviewene ordret med enkelte udeladelser af blandt andet hyppige gentagelser, så som "øh" og "at". Vi har valgt at inddrage følelsesmæssige udtryk, så som latter og ydermere pauser, afbrydelser og sætninger, som færdiggøres af en anden part, da det har en betydning for det sociale og sproglige samspil, og dermed den foranliggende behandling af interviewene (Kvale og Brinkmann 2015: 240).

Når disse tegn benyttes i de transskriberede interviews, betyder det (Kvale og Brinkmann 2015: 241):

Tegnet "=" angives ved ufuldendte sætninger, som færdiggøres af en anden part.

Tegnet "(.)" angives ved en pause i sætningen.

Ord med understregning angives, hvis der lægges tryk på et bestemt ord.

Tegnet "[]" angives ved overlappende sætninger.

2.4 Dokumentanalyse

For at belyse vores problemformulering i vores projekt, benytter vi os af den kvalitative metode, dokumentanalyse. Det gør vi af to overordnede grunde, dels for at undersøge en relevant del af Regeringsgrundlaget fra 2015, med henblik på at analysere os frem til hvad deres holdning er og dels for at anskaffe os baggrundsviden, til det redegørende afsnit i vores projekt. Kilderne til vores redegørelse vil hovedsageligt være relevante hjemmesider og forskning på national identitet.

I en dokumentanalyse kan man både se på en formanalyse, hvor der ses på udfærdigelsen af dokumentet, hvordan og hvorfor det er blevet til. Man kan også anvende en indholdsanalyse, hvor der kigges på, hvad der står i teksten og hvor man trækker information ud af dokumentet, til at belyse sin problemstilling (Triantafillou 2016: 125). Det afhænger meget af, hvad man vil undersøge i forhold til, hvilken slags dokumenter og analyse, som man vil benytte sig af. Oftest vil dokumentmaterialet stort set være defineret af den problemstilling, som man vil undersøge (Lynggaard 2015: 156). I vores projekt bruger vi indholdsanalyse. Vi anvender det til at supplere vores øvrige empiri med Venstres officielle holdning, for at kunne påvise et mønster i vores samlede empiri.

Venstres Regeringsgrundlag bruger vi som empiri, som vi bruger til vores analyse. Regeringsgrundlaget beskriver, hvad Venstres holdninger er på forskellige politiske områder. Ved at analysere en del af

24. maj 2016

Regeringsgrundlaget vil vi kunne få svar på, hvad der er Venstres holdning til EU og indekseringen af børnechecken. Eftersom det er en officiel tekst, kan den ikke belyse bagvedliggende bevæggrunde, men som sagt er det heller ikke dette, vi ønsker at anvende den til. Ved at bruge dokumentanalyse, har man heller ikke muligheden for at spørge ind til forfatteren, og har på den måde en begrænset mængde informationer at forholde sig til.

Foruden Regeringsgrundlaget benytter vi os af artikler fra nyhedsmedier, blogs og medier. Dette bruger vi blandt andet til at underbygge de pointer vi kommer frem til og ydermere til at nuancere diskussionen omkring EU og indeksering af børnechecken. Subjektiviteten i disse kilder er til stede, men da vi kun benytter disse til at underbygge og nuancere vores pointer og de ikke er faktisk begrundede, finder vi denne subjektivitet irrelevant.

Yderligere benytter vi os af kilder som borger.dk, ft.dk, eu.dk mv., som alle er offentlige kilder der har til hensigt at oplyse os og vi må af den grund anse dem som værende objektive og oplysende. Disse kilder benytter vi os af i forbindelse med faktuelle ting, især i forbindelse med vores redegørelse og for at give en forforståelse.

Derudover benytter vi os af kilder fra tænketanke eksempelvis Kraka, som er en uafhængig tænketank omhandlende velfærdssamfundet. Denne benytter vi os igen af til at give os en forforståelse. Denne form for kilde må anses, som værende på sin vis objektiv på baggrund af, at det er en *uafhængig* tænketank, men da den omhandler at 'fremtidssikre' velfærdsstaten, må den antages at være subjektiv og have en holdning til velfærdsstaten. Da vi kun benytter tænketanke som en forforståelse og for at give os baggrundsviden, finder vi det irrelevant at den er subjektiv.

2.4.1 Kritik af dokumentanalyse

Fordelen ved at benytte dokumentanalyse er, at man kan tilegne sig viden på baggrund af, i forvejen, skreven tekst. Venstres Regeringsgrundlag beskriver, hvad deres holdninger er på forskellige politiske områder. Ved at analysere Regeringsgrundlaget vil vi kunne få svar på, hvad der er Venstres holdning til indekseringen af børnechecken. Dog vil der netop kunne ligge en ulempe i, at teksten netop er en officiel tekst, en tekst, hvoraf Venstres holdninger er beskrevet. Den giver ikke et præcist billede af, hvordan disse holdninger er tilkommet og hvorfor de er som de er. Det er dog noget man kan analysere derefter. Ved at bruge dokumentanalyse, har man heller ikke muligheden for, at spørge ind til forfatteren og har på den måde en begrænset mængde informationer, at forholde sig til. Derudover har dokumentet ikke en given kontekst og man må derfor selv som forsker skabe en kontekst. Det kan samtidig diskuteres om forfatteren muligvis ligger nogle andre ord i teksten, end hvad vi som forskere forstår og der kan på den måde skabes en forståelsesbarriere og fortolkning af teksten kan ske.

24. maj 2016

3 Teori

I det følgende afsnit vil redegøre for, hvilket teori vi benytter os af samt, hvad det går ud på, herunder Erving Goffman, Kaare Strøm og Michael Harbsmeier. Yderligere giver vi en kritisk diskussion af, hvilke fordele og ulemper der er ved teorierne samt brugen af disse.

3.1 Erving Goffman – Sociale situationer

Vi har valgt at gøre brug af Goffmans rolleanalyse, herunder hans teori om forudindtagede roller, for at analysere informantens overvejelser af sin egen rolleindtagelse, set i forhold til de forventninger det tænkes vi har om den påtagede rolle. Ydermere vil vi komme ind på Goffmans teori om backstage og frontstage for at kunne sætte fokus på informanternes egen kontrol over deres ageren under interviewene og således kunne påpege, hvilke informationer, givet under interviewet, som afspejler personlige eller partiets fælles holdning.

Vi finder Erving Goffmans teori relevant i forholdet til vores projekt, eftersom det er et af de forbehold vi må tage i analysen af interviewene. Vi anvender Goffmans sociologiske perspektiv, for at kunne forstå og afdække adfærden i interviewene.

Vi vil bruge Goffman som et kritisk syn på vores indsamlede data og som en måde, hvorpå vi kan behandle vores data. Vi vil i behandlingen komplementere den med Kaare Strøms teori, som kan give en begrundelse af, hvorfor politikerne har et frontstage og backstage. Således finder vi Goffmans teori relevant for vores projekt, i forhold til politikernes ageren og de beslutninger som bliver taget.

3.1.1 Rolleindtagelse

Erving Goffman beskriver sociale situationer som et skuespil bestående af; optrædener, publikum (alle de andre observerende eller interagerende parter) kulisser, facader og bagscener. Han beskriver, at individers ageren afhænger af tilstedeværelsen af andre individer, fordi ens optræden, og den rolle man påtager sig, bliver påvirket af de tilstedeværende personer (Goffman 2014: 71). Sociale situationer finder sted i de sammenhænge, hvor individer har mulighed for at observere hinanden, det være sig et møde mellem to eller flere mennesker (Goffman 2004: 36). Den sociale situation under et interview, vil forefindes indtil interviewet ophører og parterne går hver til sit.

Goffman beskriver individets sociale samspil som et rollespil, hvortil der hører publikum med i spillet, det er det som udgør rollesættet. I tilfældet med interviews, vil der være dem der interviewer og den der bliver interviewet, det er disse parter, som udgør det såkaldte rollesæt (Goffman 2004: 195).

Når individet påtager sig en rolle skal det være opmærksom på, om den selvopfattelse det behersker er i

24. maj 2016

overensstemmelse med den opfattelse som publikum tillægger personen, ved det pågældende møde. Det har meget at sige, om rollen efterlever den status som publikum tilskriver den givne person. En politiker forventes eksempelvis, at være velpåklædt, formelt talende, velformuleret og med belæg for sine påstande. Efterleves de forudindtagede forventninger ikke, kan det både skade den optrædendes selvopfattelse og publikums opfattelse af personen (Goffman 2004: 196f).

Ydermere kan individet være forpligtet til en rolle uden at føle en tilknytning til den og ligeledes omvendt (Goffman 2004: 197ff). Et eksempel på dette kan være en nyhedsvært som er forpligtet til sin rolle som nyhedsformidler, men uden nødvendigvis at være tilknyttet til de nyheder, der viderebringes.

3.1.2 Backstage og frontstage

Frontstage bruges i dette projekt, som et udtryk for rammerne og den handling, der foregår inden for disse rammer, som man bevidst vil vise udadtil i en situation, hvor der er publikum til stede. Ifølge Goffman vil den optrædende part, ved enhver social situation, gøre brug af en facade. Denne facade, kommer blandt andet til udtryk ved kulisser og personlig facade. Den personlige facade kan endvidere opdeles i to enheder, den ydre personlige facade og manerer.

Kulisserne er baggrunden for det sted, hvor optræderen finder sted, det vil altså sige de fysiske rammer for den optrædende person, altså ikke nødvendigvis det samme sted, som publikum befinder sig. Således kan indretning, møblement, altså det der ikke er flytbart, have en indflydelse på om den optrædende føler sig sikker på situationen, og i hvor høj grad, personen er tilbøjelig til at være frontstage. Den personlige facade er de bestanddele den optrædende er udstyret med, der automatisk vil følge med den optrædendes egen person fx køn, alder, erhverv osv. (Goffman 2014: 70ff).

Den ydre del af den personlige facade viser noget om, hvilken social tilstand den optrædende er i, hvilken socialstatus den pågældende besidder. Således afhænger dette meget af om publikum anerkender denne sociale status, og hvilke ting der bliver tillagt denne status. Manererne inden for den personlige facade fortæller noget om, hvilken rolle man kan forvente at den optrædende vil påtage sig, ud fra sin ageren udadtil. I kontrast til de ovenstående behandlede parametre, så omhandler denne udelukkende som den optræden, som den optrædende har lagt for dagen. Således bruges begrebet manerer omkring de mønstre, anomalier og særtræk der er ved optræderen. Dette kan være talemåder, italesættelser og kropssprog. Ved nogle sammenkomster, afhængigt af de deltagende parter, kan man forstærke nogle holdninger fordi man tror, at det er dét størsteparten vil høre og dermed undertrykke andre elementer, fordi det ikke forventes at have opbakning i selskabet (Goffman 2014: 69f). Dette kan blandt andet være tilfældet op til valgkampe, hvor politikere fremhæver nogle tiltag, men bevidst udelader de følger et sådant tiltag vil være

24. maj 2016

udstyret med, fordi det sandsynligvis vil kunne skade resultatet af valgkampen og falde ud til modstanderens fordel.

Backstage er en tilstand, hvor den udøvende 'slapper af' og smider sin 'facade', fordi den der optræder ikke agerer ud fra en bevidsthed om at der er publikum tilstede, eller at der simpelthen ikke er noget publikum tilstede. Goffman kommer ind på nogle eksempler på backstage inden for forskellige erhverv. Inden for radio og tv branchen er backstage de ting, der bliver sagt eller gjort som vi ikke kan se eller høre. I forhold til politiske parter, vil backstage være alt det som offentligheden og de andre partier ikke bliver gjort bekendt med. Det er det sted hvor politikerne taler frit, fordi der ikke sidder et publikum og forventer noget af dem, som de dermed skal tage særligt hensyn til (Goffman 2014: 69ff).

Goffman bruger ordet 'scene' til at beskrive de situationer, hvor en optrædende indvier publikum i bagscenen. En scene, bruges her som et negativt ladet ord. De kan opstå når den optrædende kritiserer den gruppe, som den optrædende egentlig burde bakke op omkring, på den måde bliver publikum gjort bekendt med nogle ting, som hører til backstage (Goffman 2014: 229).

3.1.3 Informationsstyring

Et af de problemer, som kan forekomme i forskellige optrædener er, når der bliver givet information, som kan skade de optrædendes fremførelse. Det kan være fortrolig viden, som de optrædende får henledt opmærksomheden på, men som egentlig skal forblive hemmeligt. Goffman skitserer nogle forskellige former for hemmeligheder:

Mørke hemmeligheder er hemmeligheder der bevidst skjules for publikum, fordi aktørerne ved at det vil skade deres omdømme og de egenskaber publikum forbinder dem med. Hvilket er en dobbelttydighed af den væsentlige information der bliver skjult (hemmeligheden) og væsentlige informationer der tilbageholdes. Grupper i besiddelse af mørke hemmeligheder vil sigte mod at bevare disse hemmeligheder i al fremtid. De mørke hemmeligheder kan man altså kende på at de vil skade hemmelighedsindehaveren (Goffman 2014: 171f).

Strategiske hemmeligheder er hemmeligheder, der af strategiske årsager holdes skjult for publikum. Det kan være i valgkampagner, beslutningsprocesser eller lovforslag, hvor nogle oplysninger udelades i starten, men måske afsløres senere i forløbet som et middel til at nå et mål. Strategiske hemmeligheder defineres altså på baggrund af hensigten med at holde dem skjult (Goffman 2014: 172).

Interne hemmeligheder er de hemmeligheder en gruppe er indehavere af. Det skaber et tæt fællesskab, med de som er indviet i hemmeligheden og et distanceret forhold til de, som ligger uden for. Interne hemmeligheder er ikke nødvendigvis mørke eller strategiske og vil derfor heller ikke skade gruppens

24. maj 2016

omdømme, hvis de kommer op til overfladen. Hvis disse hemmeligheder derimod er enten mørke eller strategiske og det ikke er alle i gruppen, der er bekendte med de tilbageholdne oplysninger, vil de intetanende personer, når hemmeligheden lækkes, kunne føle sig udstødt og afskåret fra gruppen (Goffman 2014: 172f).

Hvis en gruppe har kendskab til en anden gruppes fortrolige viden kan det kategoriseres inden for to typer af hemmeligheder, nemlig de *betroede* og de *frie*. De betroede hemmeligheder er gruppen nødt til at holde tæt med, uanset om det involverer dem, da det ellers vil kunne skade deres eget omdømme og troværdighed. De frie er hemmeligheder der vil kunne lækkes uden, at gruppen der afslører hemmeligheden mister sin troværdighed. Én gruppes frie eller betroede hemmeligheder kan meget vel være den anden parts mørke eller strategiske hemmeligheder (Goffman 2014: 73).

I forhold til beslutningsprocesser og lovforslag kan Goffmans teori om backstage og frontstage give os en forståelse for de ting, som politikere bevidst vælger at forstærke i åbne fora og de ting som de vælger at undertrykke eller helt udelade. Vi mener, at disse begreber kan være relevante for vores projekt, da vi vil undersøge Venstres bevæggrunde for en implementering af dette og de overvejelser som de har gjort sig. Goffmans teori vil kunne afhjælpe os med at analysere dette 'frontstage'. Ydermere håber vi, at kunne komme 'bag scenen' for de overvejelser de har gjort sig og grundtanken bag en sådan implementering.

Goffmans teori skal således ses som et led til den egentlige analyse af vores interviews. Da vi med hans teori, vil forsøge at afdække validiteten af det sagte under interviewene og udpege nogle mønstre om de optrædendes ageren og sociale adfærd i de roller de påtager sig, i den pågældende sociale situation. Vi har valgt at gøre brug af Goffmans rolleanalyse, herunder hans teori om forudindtagede roller, for at analysere informantens overvejelser af sin egen rolleindtagelse, set i forhold til de forventninger det tænkes vi har om den påtagede rolle. Ydermere vil vi komme ind på Goffmans teori om backstage og frontstage for, at kunne sætte fokus på informanternes egen kontrol over deres ageren under interviewene og således kunne påpege, hvilke informationer givet under interviewet som afspejler personlige eller partiets fælles holdning.

Vi finder Goffmans teori om frontstage og backstage relevant i forhold til vores projekt, eftersom det er et af de forbehold vi må tage i analysen af interviewene. Vi anvender Goffmans sociologiske perspektiv, for at kunne forstå og afdække adfærden i interviewene.

Vi vil bruge Goffman som et kritisk syn på vores indsamlede data og som en måde, hvorpå vi kan behandle vores data. Derfor vil vores analyse, hvor vi anvender Goffman være meget redegørende. Vi vil i behandlingen komplementere den med Kaare Strøms teori, som kan give en begrundelse af, hvorfor

24. maj 2016

politikere har et frontstage og backstage. Således finder vi Goffmans teori om frontstage (facadeområdet) og backstage (bagscenen) relevant for vores projekt, i forhold til politikernes ageren og de beslutninger som bliver taget.

3.1.4 Kritik af Goffmans teori

Goffmans teori om sociale situationer er bygget op omkring en metafor for skuespil. Der er en fare ved at arbejde med idealtyper, dette er en konstant udfordring i den samfundsfaglige disciplin. En anden fare er, at lade ens analyse tage afsæt i en teori, der ikke forsøger rent at afspejle virkelighedens ontologiske beskaffenhed. Således er det en svaghed i Goffmans teori, at hans begreber ikke kan oversættes direkte til fænomener i den virkelige verden. I forhold til projektet, er det vigtigt at holde for øje, at backstage ikke er et fysisk sted, men derimod en adfærd som den optrædende kan hoppe ind og ud af (Goffman 2014: 29). Goffmans teori er blevet kritiseret fra mange sider, for at fremstille 'selvet' for kynisk og fremstille den optrædende som manipulerende. Det er relevant i forhold til projektet på den måde, at alt frontstage vil blive betragtet som en velovervejet, manipulerende adfærd fra informanternes side. Dette kan forårsage, at en ellers oprigtig og sand udtalelse fra interviewpersonernes side, vil blive analyseret til at være en strategisk udtalelse (Goffman 2014: 32f).

24. maj 2016

3.2 Kaare Strøm - partiadfærd

Politiske partiers strategier og positionering kan opstå af forskellige bevæggrunde. Kaare Strøm, som er en norsk politolog, har udviklet en teori, som forklarer dette. Strøms model bygger videre på Downs model for stemmemaksimering og rational-choice teorien (Strøm 1990: 565).

Disse modeller handler om, at partier og vælgere handler rationelt og efter, hvad der giver dem mest nytte. Partier udformer deres politik med henblik på at opnå den størst mulige vælgertilslutning. Her stemmer vælgere på det parti, som forventes at bringe dem mest nytte. Det Strøm inddrager fra Downs model er, at befolkningen og partier anses som rationelt handlende og for at søge efter de mest indflydelsesrige resultater (Strøm 1990: 565). Modellen bygger på, at partierne og dets repræsentanter kan bestræbe tre forskellige strategiske mål, dog ikke nødvendigvis kun ét mål ad gangen. Strøm kritiserer Downs model for kun at tage højde for enkelte partier og ikke for konkurrerende partier, samt ikke at have udviklet en samlet teori for partiadfærd (Strøm 1990:565). Han kritiserer rational-choice modellen, for ikke at have faktorer, som han kan inddele partierne efter. Partier der konkurrerer med hinanden kan, ifølge modellen, have forskellige strategiske overvejelser i forhold til, om de går efter regeringsmagten og andre vigtige politiske poster, eller om de søger at realisere deres politiske værdier som mål (Strøm 1990:565). Det er netop disse strategiske overvejelser, som vil være relevante at kigge på i forbindelse med Venstres politik og området omkring EU og indeksering af børnechecken.

3.2.1 Vote-seeking

Vote-seeking udspringer af Downs model om stemmemaksimering som handler om, at befolkningen stemmer efter, hvad der giver dem mest nytte (nyttmaksimering) og partier udvikler deres politik efter, hvad der giver dem flest stemmer (stemmemaksimering). De kan således udarbejde deres politik for at tilegne sig flere stemmer og med det formål at opnå regeringsposten. Disse partier er ikke kun 'stemmesøgere', de er samtidig 'stemmemaksimerere', det vil sige de ikke bare prøver at få mange stemmer, men at få mest ud af de stemmer de får (Strøm 1990: 566). Et eksempel på *vote-seeking* adfærd er, at partierne stræber efter den bredeste politiske konsensus, for at appellere til flest mulige vælgere. Således kan partier med *vote-seeking* adfærd have tendens til, at gå på kompromis med deres politiske værdier, for i stedet at tilegne sig flest stemmer.

3.2.2 Office-seeking

Partier som søger efter at opnå regeringsposten og/eller de højest mulige politiske poster, benytter sig af det der kaldes *office-seeking*. Partierne ønsker dette, for at opnå de fordele og den status dette medfører. I

24. maj 2016

denne politiske adfærd er partierne ofte villige til, at gå på kompromis med deres egne politiske værdier. Det kan de gøre ved at indgå i en politisk regering med et andet parti, som ikke nødvendigvis har de samme politiske værdier. Her får de i stedet mulighed for at opnå f.eks. ministerposter, hvor de herigennem kan opnå materialistiske og økonomiske fordele (Strøm 1990: 567).

3.2.3 Policy-seeking

De partier der handler efter, at få deres politik realiseret i samfundet og ikke vil gå på kompromis med deres politiske værdier, bruger det der betegnes *policy-seeking*. En politisk koalition vil i *policy-seeking* kun blive dannet imellem partier, som har de samme eller nærliggende politiske værdier (Strøm 1990: 567). For at partierne eller en politisk koalition kan få deres politik realiseret, kræver det en politisk magt, derfor er der også en vis grad af søgen efter politiske poster, med det formål at få gennemført sin politik. Disse partier går i højere grad efter, at få deres politik realiseret og går derfor gerne på kompromis, med at få politiske poster. Et eksempel på et parti med *policy-seeking* adfærd, kan være et parti der vinder regeringsmagten, men i stedet vælger at blive støtteparti, da de her bedre kan få deres politik igennem.

3.2.4 Kombination af de tre adfærdsfaktorer

Det ville være ideelt for et parti, at kunne komme indenom alle tre adfærdsfaktorer, hvoraf der både vil opnås politisk magt, indflydelse, stemmer og politisk realisering (Skjæveland 2014: 525). Hvis et parti eksempelvis har *vote-seeking* som strategisk mål, vil fokus fra de andre mål automatisk være mindre (Skjæveland 2014: 326). De fleste partier søger ikke kun at stræbe efter en af tingene, men det er et spørgsmål om, hvad de vægter højest (Strøm 1990: 567). Som eksempel vil et parti som vægter *office-seeking* også være tilbøjelig til, at prioritere *vote-seeking*, i og med at et parti i Danmark skal tilegne sig stemmer og dermed mandater, for at kunne opnå magt. For at kunne tilegne sig stemmer, skal partiernes politiske mærkesager handle om noget, som den brede befolkning er optaget af og derfor vil stemme på. Et parti vil i nogen grad godt kunne forfølge alle tre faktorer, dog forudsætter teorien, at et parti ikke kan følge alle tre faktorer på én gang (Skjæveland 2014: 326).

Office-seeking og *policy-seeking* hører ofte sammen, da politisk magt i form af at sidde i regering også giver mulighed for realisering af deres politik. Dog kan partiet blive nødt til at gå en smule på kompromis med deres politik, hvis de sidder i regering med andre partier. Igen kan visse partier blive nødt til at gå på kompromis med deres politik, hvis de vil have politisk magt, indflydelse og en opnåelse af de vigtige poster (Strøm 1990: 572). Samtidig kan et parti give afkald på *office-seeking* for i stedet at blive støtteparti, da det ville give mulighed for at kunne realisere deres politik, bare fra en anden vinkel af og her gå efter *policy-seeking* (Strøm 1990: 572).

24. maj 2016

3.2.5 Kritik af Kaare Strøms teori

Strøms teori kan kritiseres for at dele parti-adfærd meget skarpt op. Det er godt til at give et overblik over et partis politiske og strategiske adfærd, men man kan dog ikke sige at det ene udelukker det andet.

Realistisk set vil et parti med policy-seeking adfærd også besidde en vis grad af vote-seeking adfærd, da det kræver stemmer at få deres politik i gennem. Hans teori nævner da også, at partier kan besidde mere end én adfærd på en gang. Vi argumentere for at en handling i sig selv overordnet godt kan passe til en adfærd, men realistisk set for det meste besidder en blanding.

En risiko ved at benytte denne model til analyse i dette projekt er, at det som en politiker går ud og siger, i forvejen er strategisk og velplanlagt. Det der bliver fremlagt er måske ikke den rene sandhed, men er det som der gerne vil vises udadtil. Derfor skal man have for øje de mere skjulte og bagvedliggende grunde for, at kunne bruge teorien fyldestgørende. Med Goffmans teori vil vi forsøge, at imødekomme dette ved at analysere på, hvilke af deres udsagn der er frontstage eller backstage, samt deres adfærd og ageren udadtil. Dette vil give en vis grad af intern gyldighed i anvendelsen af Strøms teori (Olsen2 2013: 195), idet vi bearbejder vores empiri inden så der forekommer nogle årsagssammenhænge med den adfærd-kategori vi analysere os frem til at holdningerne er.

24. maj 2016

3.3 Michael Harbsmeier - teori om national identitet

Teorien om den nationale identitet kan betragtes som modsætning til eksempelvis den religiøse identitet. Dette skyldes den enkelte nationale identitet, ikke opfatter sig selv som en universel sandhed. Dermed varierer den nationale identitet fra den ensartede identitet, som det ses i antikken og kristendommen. I antikken og kristendommen stillede man andre identiteter over for et umuligt valg: *"enten at indse sandheden om sig selv - og dermed blive til en anden - eller at forblive sig selv uden at vide, hvem man i virkeligheden er"* (Østergård 2013: 694). National identitet opstår, idet to forskellige nationale identiteter anerkender hinandens forskelligheder, derfor er national identitet af princip gensidig. Den kræver ikke, at den anden afkaster sin nuværende identitet, men derimod bliver sit 'sande jeg'. Således er verdens nationer med til at definere folk, på den præmis at de anderkender sig selv efter deres nationale identitet. Fordi national identitet kun kan eksistere gennem anerkendelse udefra, sidder man ikke udelukkende med definitionen om sig selv, men også om andre (Østergård 2013: 694). Ifølge Harbsmeier, når man kalder sig for dansker, tysker, englænder eller franskmand og på den måde sætter navn på ens egen nationalitet, så gør man det med forudsætningen om, at de andre gør det samme (Østergård 2013: 694). Dertil mener Harbsmeier, at nationer spejler sig i hinanden for at genkende sig selv. Harbsmeiers pointe er som beskrevet, at den nationale identitet er helt afhængig af anderkendelsen.

Nationaliteter anerkender indirekte hinanden som gjort af det samme, det kan forklares ved at det anerkendes at rød og hvid er en farve, men det anderkendes samtidigt at de er forskellige. Vi er alle sammenlignelige nationer men har forskellige nationale identiteter. For det meste antages det, at ens egen identitet er bedst, dog vil man ikke modsætte andres ret til at tilhøre en anden nationalitet, men man vil kun i begrænset omfang dele sine privilegier som eksempelvis sociale ydelser (Østergård 2013: 695).

Harbsmeier bygger videre på Humboldts (tysk antropolog) sammenligning af den nationale identitet, med den form for identitet der ligger interneret i kønnet. Således definerer Harbsmeier nationerne ud fra hvad de ikke er, på samme måde som Humboldt argumenterer for, at kønnene finder sine særegenheder i de punkter, hvor de er forskellige fra hinanden. Således definerer danskeren det at være dansk, som en forskellighed fra at være tysk, engelsk eller fransk og omvendt (Harbsmeier 2003: 170f). Denne forskel bliver betragtet som produktiv, i det de forskellige identiteter komplementerer hinanden. Den ene besidder det, som den anden mangler. Eksempelvis det at landende i EU komplementerer hinanden på det indre marked, da nogle lande mangler arbejdskraft og andre lande har for meget arbejdskraft. Både kønnene og nationerne har særtræk, der gør dem afhængige af hinanden, men samtidig er det også særtrækkene der gør, at man kan betragte sig som selvstændige og uafhængige identiteter (Harbsmeier 2003: 172).

24. maj 2016

Harbsmeier kalder den ovenstående tilgang til national identitet for *skismogenetisk*. Han mener således, at opdelingen af de forskellige nationaliteter, har nogle grundlæggende særtræk og nationerne på den måde er 'virkelige størrelser'. Dette er i kontrast til mange andre teorier, omkring dannelsen af nationale identiteter, hvor den nationale identitet ses som en fælles forestilling og ikke noget virkeligt (Harbsmeier 2003: 176).

Mekanismen der således skaber national identitet er forskellenes asymmetriske, men dog gensidigt komplementerende, natur. Identiteten opstår altså, idet de anerkender sine egne særtræk som det grundlæggende og hovedsagelige for deres identitet og at andre nationer anerkender disse særtræk (Harbsmeier 2003: 178). Harbsmeier påpeger selv, at det burde være logisk, at disse former for identiteter ikke kommer i konflikt med hinanden, da de er gensidige afhængige af hinanden. Årsagen til de utallige krige, kriser og konflikter, der dog alligevel har fundet sted nationerne i mellem, skal da findes i det, at man ved at anerkende sig selv i forhold til andre, også anerkender alle aspekter af ens eksistens. Således betragtes en identitet forskellig fra ens egen, som en mulig trussel mod ens nationale identitet, altså en trussel mod ens eksistens og dermed overlevelse. Truslen kan forklares ved at andres identiteter, ofte også bliver betragtet som noget andet end komplementerende, nemlig som noget der kan erstatte ens egen identitet (Harbsmeier 2003: 178).

Det er dog langt fra alle national stater, der har gjort eksplicit brug af den skismogene tilgang. Nogle har brugt den *metonymiske*; som er at betragte sig selv som højere udviklet. For eksempel da England koloniserede Afrika, fordi der var en gensidig anerkendelse af, at England var et mere veludviklet land. En anden tilgang er *simpelt paradigmatisk*, ved at anvende et ven/fjende skema til, at dele verden op i. Der er dem der er på ens egen side og dem der er imod en. Eksempelvis da USA under den kolde krig pressede alle verdens lande til, at vælge om de ville være deres ven eller fjende. Harbsmeier mener dog, at nationers sameksistens altid er på skismogenetiske præmisser, da andre nationer skal anerkende enten at nationen er højere udviklet eller at den er ven/ fjende af landet, for at tilgangene er gyldige (Harbsmeier 2003: 178).

Harbsmeier hævder, at den skismogenetiske tilgang til identitetsskabelse i nationer, ofte vinder frem i tider, hvor den nationale identitet bliver sat under pres eller problematiseret. Endvidere ser han de andre former for identitetsskabelse vinde frem, når dette ikke er tilfældet. Harbsmeier anerkender dog, at det er umuligt at forklare, hvori den nationale identitet består, måske netop på grund af det konstante behov for at kunne afspejle sig i andre (Harbsmeier 2003: 179).

24. maj 2016

Vi anvender Harbsmeier til at afdække den nationale identitet, som vi kan se afspejlet i de svar som vi har fået i forbindelse med vores interviews. Vores forudsætning er, at Venstre har en national identitet, som dermed må formodes at have en indflydelse på deres holdninger og handlinger.

3.3.1 Kritik af Harbsmeiers teori

Der er en række begrænsninger for hvad Harbsmeiers teori kan opnå. Der er nogle klare grænser for hvad hans national identitets begreb kan beskrive. Han beskriver kun nationerne i deres sammenspil og aldrig som enkeltstående fænomener. Således er det umuligt at betragte en nation uden at sætte den i en kontekst sammen med andre nationer.

Et problem ved at påføre den skismogenetiske national identitetsopfattelse på for eksempel et politisk partis tilgang til den nationale identitet, ligger i at man siger at indehaveren af denne nationale identitetsopfattelse, ser forskellen mellem nationerne som virkelige. Man lader således indehaveren af den nationale identitet definere denne forskel og således, som Harbsmeier også selv udtrykker det, giver dem ret til at definere sandheden. Dette er på trods af at Harbsmeier selv giver udtryk for, at der aldrig har været nogen der har klaret rent objektivt, at fortælle hvori den nationale identitet består og hvad den "sande" forskel er (Harbsmeier 2003: 179). Dermed giver en analyse baseret på den skismogenetiske nationalopfattelse, indehaveren af den nationale identitet, lov til at definere den "sande" forskel, således kan analysen ikke tage udgangspunkt i objektive kriterier. Indehaveren af den skismogenetiske national identitetsopfattelse, skal altså både repræsentere sin egen national identitet, men også de andres, da indehaveren, jo anerkender disse, også som virkelige størrelser. En person der har en skismogenetisk tilgang til den nationale identitetsopfattelse, anerkender og defineres altså ikke bare den virkelighed der ligger til grund for sin egen nationale identitet, men også samtlige andres, som personen er i kontakt med (Harbsmeier 2003: 177).

Der er en svaghed i Harbsmeiers begreber for nationale identitetsopfattelse, i og med at han på trods af at definere en række forskellige national identitetsopfattelse, blandt andet den paradigmatiske og den metonymiske, så har han en præmis, om at de andre nationale identitetsopfattelser end den skismogenetiske, agerer på dennes forudsætninger. For eksempel er det en nødvendighed for den metonymiske, at de mindre udviklede nationer, anerkender, den højere udviklet, som højere udviklet. Harbsmeier, definerer det selvom som at den skismogenetiske tilgang er den horisont, de andre eksisterer på. Han ser også den skismogenetiske som samspillet mellem alle de andre former han definerer (Harbsmeier 2003: 176), således vil man ved mere komplekse nationale identitetsopfattelse, være mere tilbøjelig til at finde dem sammenlignelige med den skismogenetiske.

24. maj 2016

4 Redegørelse for empiri

4.1 Venstres Regeringsgrundlag – juni 2015 – EU og børnechecken

I det nedenstående afsnit vil der blive redegjort for Regeringsgrundlagets centrale pointer i forhold til vores case. Vi vil således hovedsageligt fokusere på den del, der specifikt beskæftiger sig med Regeringsgrundlagets holdning til indekseringen af børnechecken. Endvidere vil der redegøres for regeringens officielle EU holdning, som kommer til udtryk i Regeringsgrundlaget.

Regeringsgrundlaget er blevet til da Venstre med Lars Løkke Rasmussen i spidsen efter folketingsvalget i juni 2015, dannede en et-partis-regering (Binderup 2015). Herefter udarbejdede de Regeringsgrundlaget for denne nye regering med navnet '*Sammen om fremtiden*'. Regeringen giver i Regeringsgrundlaget en række mål for, hvordan samfundet i Danmark skal se ud i løbet af regeringsperioden.

EU er et meget centralt punkt i Regeringsgrundlaget. EU bliver i løbet af de 30 sider som Regeringsgrundlaget fylder, nævnt mere end 50 gange. På side 31 redegør Regeringen meget klart for deres holdning til EU. De ser det europæiske samarbejde, som en åbenlys succes og en fordel for Danmark. Således ønsker regeringen også at holde Danmark tæt på EU-kernen. Dog fremgår det også, at der nogle begrænsninger for samarbejdet og at EU skal koncentrere sig om de problemer, som EU kan løse, samt at samarbejdet generelt skal gøres mere "slankt og effektivt". Endvidere påpeger regeringen, at blandt andet globaliseringen har skabt en række udfordringer for Danmark, men de mener disse bedst løses i fællesskab i EU. Der er også et helt afsnit med en overskrift der lyder; "Vi skal aktivt engagere os i de internationale organisationer", hvor det hurtigt nede i teksten fremgår, at det især er EU de mener (Regeringsgrundlag 2015: 31).

Regeringen har besluttet at sat deres ønske om at EU ikke skal være en social union i overskriften på afsnittet, hvor de behandler indekseringen af børnechecken. Således binder de disse to ting stærkt sammen, og forbinder det med at EU's regler skal baseres på "*sund fornuft og rimelighed*" (Regeringsgrundlag 2015: 32). De skriver, at de ønsker et EU, hvor folk ikke søger hen efter hvor der er de bedste sociale ydelser, men hvor der er behov for arbejdskraft. Dette hænger sammen med deres støtte til den frie bevægelighed. I forlængelse af dette skriver de, at de vil sigte efter at danske velfærdsydelser så vidt muligt, skal blive i Danmark og generelt, at man skal revidere de vandrende arbejdstagers ret, til sociale ydelser i EU. De understreger igen i selve teksten, at de ikke ønsker at EU skal blive en social union og at de ser denne udvikling i EU, som noget der kunne undergrave de nationale velfærdssystemer. De slutter afsnittet af med at give deres støtte til Storbritannien og dennes fortsatte centrale placering i EU (Regeringsgrundlag 2015: 32).

24. maj 2016

5 Redegørelse

Herunder foretager vi en redegørelse af faktuelle begreber og begivenheder, som vi gør brug af til vores projekt, herunder til vores analyse.

5.1 Børnechecken

Børnechecken blev sat i kraft d. 1. juli 1987, som et led i skattereformen det pågældende år. Den erstattede et oprindeligt børnefradrag, som fandtes inden 1987. Meningen med børnechecken var, at den skulle belønne og opfordre borgerne til at få flere børn (Nielsen 2014). Dog har den i dag til formål at udjævne forskelle i familiers økonomiske forhold (Beskæftigelsesministeriet 2011: 123). Nogle sociale ydelser, som kan modtages i Danmark, kan eksporteres til udlandet. Dette omfatter blandt andet børnechecken (Beskæftigelsesministeriet 2011: 92).

I Danmark er børnechecken en af de ydelser, man kan modtage som skattebetaler. Der medfølger dog nogle kriterier for at modtage ydelsen, hvor det kun er nogle af disse, der bliver nødt til at være opfyldt. Som EU-borger, der er beskæftiget i Danmark, gælder det, at du skal have del i forældremyndigheden og kunne dokumentere familierelationen. Et eksempel kunne være et forældrepar, fra et andet europæisk land, med fælles forældremyndighed over deres to børn på henholdsvis 2 og 6 år, hvor den ene forældre er beskæftiget i Danmark. Dette par vil få omtrent 8000 kroner i børnepenge hver tredje måned.

Fra 2014 blev børne- og ungeydelsen, også kaldt børnechecken, gjort indkomstafhængig, som led i 2012 skattereformen med virkning fra 2014. Indkomstafhængigheden kommer til udtryk i, at børnechecken trappes ned med 2 procent, af den del af indkomsten, der overstiger 732.900 kr. i 2016 (Skatteministeriet 2016). Det vil sige, at forældre der tjener over 732.900 kr. om året, vil få en mindre børnecheck.

Skatteministeriet og skatteudvalget kom i december 2015, med et notat om børnechecken til vandrende arbejdstagere i 2008-2013 (Skatteudvalget 2015: 1). Her beskriver de udviklingen i den udbetalte børnecheck til danske og udenlandske statsborgere, hvoraf udbetalinger til børn, som er bosat uden for Danmark, også fremkommer. Det ses, at der i 2013 var ca. 687.000 modtagere af børnechecken, hvoraf der blev udbetalt børnecheck til 68.000 udenlandske statsborgere, hvilket svarer til 10 procent af det samlede antal modtagere (Skatteudvalget 2015: 2). Det fremgår yderligere, at der i nogle situationer udbetales børnecheck til personer, hvoraf børnene ikke er bosat i Danmark, heraf vandrende arbejdstageres børn (Skatteudvalget 2015: 4).

Skatteministeriet skønner, at der udbetales ca. 200 mio. kr. i børnecheck til børn, som bor uden for Danmark, hvoraf der bliver skønnet, at andre EU-borgere end danske modtager knap 90 mio. kr. til børn, som bor uden for Danmark (Skatteudvalget 2015: 4).

24. maj 2016

5.2 Sociale ydelser til EU-borgere

For at undersøge, hvad der juridisk ligger til grund for, at andre EU-borgere end danske kan modtage danske velfærdsydelser, vil vi kigge på, hvad der findes i den gældende traktat, Lissabontraktaten og EU-lovgivningen.

Lissabontraktaten – fri bevægelighed og ligebehandlingsprincippet

I traktaten om den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF), fremgår det af artikel 45, at alle borgere i den Europæiske Union (EU) har ret til fri bevægelighed, samt at borgere kan tage ophold i et land, for at have beskæftigelse. Derudover fremgår det også, at der i den frie bevægelighed ikke må være forskelsbehandling på baggrund af nationalitet i forhold til beskæftigelse, aflønning og arbejdsvilkår (TEUF 2015: art. 45).

I forhold til arbejdskraftens frie bevægelighed, jf. TEUF art. 45, som forklaret ovenfor, fremgår det at vandrende arbejdstagere, selvstændige og deres ydelsesberettigede pårørende skal sikres social tryghed, herunder opretholdelse af betaling af ydelser til personer, som blandt andet indbefatter børnechecken. Formålet er, at arbejdstagere og deres pårørende behandles lige og sikres mod tab af rettigheder, som ellers ville være en følge af, at benytte sig af muligheden for at arbejde og opholde sig i en anden medlemsstat, end deres hjemstat (TEUF 2015: art. 48). Derudover gælder her 'sammenlægningsprincippet', hvor EU-borgeres tidsrum i de forskellige lande sammenlægges, så retten til ydelser opretholdes og beregnes på baggrund af det samlede tidsrum.

Ideen med arbejdskraftens frie bevægelighed og ligebehandlingsprincippet er, at enhver EU-borger frit skal kunne søge og tage arbejde i andre EU-lande på samme vilkår, som landets egne borgere, uden at opleve forskelsbehandling på baggrund af nationalitet (TEUF 2015: art. 48).

5.3 EU-lovgivningen

I forordningen om arbejdskraftens frie bevægelig fra 1968 (Forordning nr. 1612/68/EØF) fremgår det, at vandrende arbejdstagere har ret til samme sociale og skattemæssige fordele, samt samme ydelser som landets egne borgere. Derudover kommer vandrende arbejdstageres ret til sociale ydelser, til udtryk i forordningen om social sikring fra 2004 (Forordning nr. 883/2004). Denne forordning handler om, at borgere skal sikres, at de ikke mister deres sociale rettigheder når de arbejder i et andet EU-land, end deres eget. Forordningen behandler også 'sammenlægningsprincippet' som fastslår, at alle tidsperioder, hvor en EU-borger har været beskæftiget i et land, skal medtælles når der skal vurderes om en borger i et andet land, er berettiget til en social ydelse.

24. maj 2016

I opholdsdirektivet fra 2004 om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til, at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område (Direktiv 2004/38/EF), fastlægges betingelserne for, hvornår EU-borgere kan færdes og opholde sig frit i andre medlemsstater, samt hvorfor vandrende arbejdstagere har ret til sociale ydelser i det pågældende land. Jf. artikel 6 stk. 1 har alle unionsborgere ret til, at opholde sig i en anden medlemsstat for en periode på højst tre måneder, uden at der er krav om beskæftigelse (Direktiv 2004/38/EF art. 6). Jf. artikel 7 stk. 1 har enhver unionsborger ret til at opholde sig i en anden medlemsstat i mere end tre måneder, hvis pågældende er arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende. Det fremgår i artikel 7 stk. 2, at retten til ophold også omfatter unionsborgerens familiemedlemmer (Direktiv 2004/38/EF art. 7).

Vandrende arbejdstageres ret til sociale ydelser og ligebehandling kommer til udtryk i direktivets artikel 24, hvor det fremgår, at unionsborgerens og deres familiemedlemmer ikke må opleve forskelsbehandling på baggrund af deres nationalitet (Direktiv 2004/38/EF art. 24). Der gives udtryk for i artikel 24, at der tages forbehold for de specifikke bestemmelser, som fremgår af traktaten og den afledte ret, samt at det skal henvises til bestemmelsen om ligebehandling, jf. TEUF artikel 48, hvor arbejdstagere og deres pårørende behandles lige samt sikres mod tab af rettigheder. Dette ville ellers være en følge, at benytte sig af muligheden for at arbejde og opholde sig i en anden medlemsstat, end deres hjemland, hvor vandrende arbejdstagere og selvstændige, samt deres ydelsesberettigede pårørende skal sikres social tryghed, herunder opretholdelse af betaling af ydelser til personer.

Det kommer altså til udtryk i både Lissabontraktaten (2015), i forordningerne (1968 og 2004) samt i direktivet (2004), at medlemmer i Unionen frit kan bevæge og opholde sig inden for medlemsstaternes område, i en ubegrænset periode. Derudover kommer det til udtryk, at borgere, herunder vandrende arbejdstagere, skal behandles lige jf. ligebehandlingsprincippet, når de opholder sig i andre medlemsstater end deres hjemland. I det gælder det, at der skal sikres imod tab af rettigheder fra hjemlandet, herunder sociale ydelser, hvor der ikke må opleves forskelsbehandling i forhold til nationalitet.

5.4 EU's indflydelse på Danmark

EU opstod efter anden verdenskrig, som et frihandelsprojekt, med et ønske om at skabe varig fred i Europa. Til at starte med omhandlede projektet udelukkende kul- og stålhandlen, men med tiden blev samarbejdet udviklet til at omhandle flere og flere aspekter (Folketinget.dk 2016). Danmark blev medlem i 1973, hvor samarbejdet havde skiftet navn til EF (Europæiske Fællesskab), her havde samarbejdet allerede udviklet sig til et langt mere forpligtende og omsiggribende projekt, end det oprindelige stål- og kulfællesskab. Det er dog først med Maastricht-traktaten (Traktaten om den Europæiske Union, TEU) i 1992, at samarbejdet skifter karakter fra at være et rent samhandelsprojekt, til som det er i dens nuværende form, at bære klart

24. maj 2016

præg af at være et politisk samarbejde. Danmark stemte i første omgang 'nej' til denne, som tidligere nævnt. I 2004 blev medlemslandene enige om et nyt traktatgrundlag for EU, kendt som Forfatningstraktaten, der skulle sikre at EU kunne arbejde effektivt, på trods af en fordobling af medlemslande i de foregående 10 år. Denne traktat blev dog aldrig gennemført på grund af den hollandske, franske og irske befolkning alle stemte 'nej' (Traktaten om den Europæiske Union, TEU). I 2009 blev en noget revideret udgave af Forfatningstraktaten stemt igennem, med titlen "Traktaten for den Europæiske Unions Funktionsmåde" (TEUF). TEU og TEUF bliver betragtet som de to vigtigste traktater i forhold til EU's indflydelse på medlemsstaterne (Blume 2014: 158).

Som beskrevet omfatter EU's lovgivning i dag mange aspekter og har en asymmetrisk indflydelse på sine medlemsstater, og således varierer det, hvor meget EU har at sige på de enkelte områder. Den lovgivning der er gældende, i forhold til den frie bevægelighed for blandt andet vandrende arbejdstagere, er i stor grad supranational. Danmark har afgivet suverænitet på dette område, ved blandt andet at underskrive TEU og TEUF (Blume 2014: 158). Dette er muligt for Folketinget på baggrund af §20 i grundloven, der muliggør overførslen af lovgivningskompetencer fra Folketinget til en supranational institution. Det er hovedsageligt gennem to forskellige former for lovgivning, at EU får indflydelse på nationale lovgivninger, forordninger og direktiver (Blume 2014: 158). Eftersom at børnepenge til EU-borgere i Danmark er sikret gennem, "Forordningen om koordineringen af de sociale sikringsordninger", som der redegøres yderligere for nedenunder, vil der udelukkende blive beskæftiget sig med forordninger i dette afsnit. Forordninger er den mest "åbenlyse" form for supranational ret, da alle dens formuleringer er bindende og den er umiddelbart gældende. Således skal den ikke implementeres gennem yderligere national lovgivning, i kontrast til direktiver (Blume 2014: 159). Herpå kan EU's lovgivende institutioner tildele pligter og rettigheder direkte til borgere og medlemsstater, uden om de nationale lovgivende institutioner på de områder, hvor medlemsstaterne har afgivet suverænitet til EU.

5.5 Optjeningsprincippet

Optjeningsprincippet er oprindeligt et forslag fra Venstre i 2010, hvor vandrende arbejdstagere fra andre EU lande end Danmark, skulle have haft bopæl eller være beskæftiget i Danmark i minimum 2 år, inden for de seneste 10 år, for at kunne opnå den fulde ydelse af børnechecken. Ydelsen kunne optjenes gradvist, hvis ikke de ovenfor nævnte krav opfyldtes. Et eksempel på dette kan være, hvis en arbejdstager har haft bopæl eller har været beskæftiget i Danmark inden for de seneste 10 år, udbetales 25 % af ydelsen (Lovforslag nr. L79, 2010 §1). Dette lovforslaget kom igennem og trådte i kraft d. 1. januar 2012 og skulle følge ovenstående krav (Politiken.dk 2014).

Et halvt år senere henvendte Region Syddanmark sig til EU-kommissionen, da der indkom en klage fra en

24. maj 2016

tysk statsborger over, at han ikke kunne få børnecheck i Danmark (Politikken.dk 2014). Året efter i april 2012 fastslog EU-kommissionen, at optjeningsprincippet var i strid med en central EU-forordning fra 2004 (Politikken.dk 2014). Dette princip hævdes af EU-kommissionen for at være i strid med EF's sammenlægningsprincip jf. forordning nr. 883/2004 art. 6, som handler om, hvis en borger har boet i et eller flere EU-lande i en tidsperiode, kan disse perioder sammenlægges og der kan modtages ydelser efter EF's ligebehandlingsprincip jf. forordning 883/2004 art. 7 (Forordning nr. 883/2004: art. 6 og 7).

I juni 2013 besluttede S-R-SF-regeringen at opgive optjeningskravet på to års ophold eller beskæftigelse i Danmark, før fuld børnecheck kan udbetales. Skatteministeriet udsendte en pressemeddelelse om, at regeringen efter grundig juridisk overvejelse måtte konkludere, at Danmark ikke kunne opretholde optjeningsprincippet for børnechecken (Skatteministeriet 2014), da det var i strid med Danmarks EU-retlige forpligtelser, som Danmark er forpligtiget til at følge. Der udtales: "*Perioder med bopæl eller beskæftigelse i andre EU/EØS-lande skal tælles med når optjeningsprincippet skal opfyldes*" (Skatteministeriet 2014).

Optjeningsprincippet gælder således ikke kun i Danmark, men overordnet i EU, da sammenlægningsprincippet jf. forordning nr. 883/2004 art. 6 gælder, hvor bopæls- og beskæftigelsesperioder, som er tilbagelagt i andre EU-lande også tæller med.

Efter at S-R-SF-regeringen trak optjeningsprincippet tilbage, mødte de kritik fra begge sider af folketingsalen, hvor flere partier krævede, at sagen skulle tages op og afprøves i EU-domstolen. Dette afslog Socialdemokratiets tidligere formand, Helle Thorning Schmidt, da de to tidligere domme havde fastslået, at EU-borgere har ret til sociale ydelser, selvom de ikke har været beskæftiget i en fastsat periode. Det fremkom yderligere at regeringen før denne, VK-regeringen, tidligere havde fået advarsler om, at optjeningsprincippet kunne være i strid med EU-ret, men valgte at gennemføre denne alligevel (Politikken.dk 2014).

Efter optjeningsprincippet, på baggrund af forordning nr. 883/2004, blev trukket tilbage, har Venstre foreslået flere forskellige alternative måder, hvorpå børnechecken kan udbetales på, som kan ligge op til det oprindelige forslag. Flere af disse forslag er dog blevet skudt i sænk, som enten i strid med EU-retten eller som urimelige (Politikken.dk 2014). Dog har et af deres forslag været, at børnechecken skal omlægges til at blive bestemt efter de leveomkostninger, der er i det land EU-borgeren, den vandrende arbejdstager, kommer fra, heraf kommer indekseringen af børnechecken.

5.6 Indeksring af børnechecken

Den foreslåede indeksring af børnechecken går ud på, at lande som er medlem af den Europæiske Union har mulighed for, at regulere på størrelsen af børnechecken til vandrende arbejdstagere. Det gælder for vandrende arbejdstagere, som kommer til landet, som for eksempel Danmark og sender pengene fra

24. maj 2016

børnechecken til deres hjemland. Formålet er, at man skal have mulighed for at tilpasse checken, så den passer til leveomkostningerne i det land den sendes til (Dalgaard og Beim 2016). Et eksempel på hvad indeksering af børnechecken vil betyde, kan ses ved, at på nuværende tidspunkt udløser et barn på fem år en børnecheck på 14.148 kr. årligt i Danmark. Ved en indeksering af denne, på baggrund af for eksempel Polens leveomkostninger, vil børnechecken blive indekseret til 5.976 danske kr., ifølge Ussing og Brøndum, som argumenterer ud fra beregninger fra Skatteministeriet (Ussing og Brøndum 2016).

5.6.1 Forhandlingerne i EU

En indeksering af børnechecken er en del af en reformaftale, som de 28 EU-lande er blevet enige om, skal være med til at afgøre om Storbritannien forbliver medlem af EU (Ussing og Andersen 2016). Dette kommer til afstemning i Storbritannien i juni 2016. Under disse forhandlinger kæmpede den danske statsminister, Lars Løkke Rasmussen, for at denne særftale også skulle gælde for andre EU lande. Den britiske premierminister, David Camerons, ønske omkring en indeksering af børnechecken har været, at få justeret et grundlag for Storbritanniens fortsatte deltagelse i EU. Det vil gøre, at folkeafstemningen i juni 2016, vil stå mellem deres fortsatte deltagelse i EU på dette grundlag, eller at Storbritannien helt forlader EU-samarbejdet (EU-oplysningen).

Forhandlingerne om indekseringen af børnechecken, startede tilbage i 2013, hvor der var valg i Storbritannien. Ved valgkampen holdte David Cameron en tale, hvori han lovede at genforhandle Storbritanniens EU-medlemskab senest i 2017, hvis han blev genvalgt som premierminister. Derudover lovede han ved genvalget en folkeafstemning om, hvorvidt Storbritannien fortsat skulle være med i EU (EuroParl 2016).

I maj 2015 vandt de Konservative og Cameron valget, hvor han i november sendte et brev til formanden for det Europæiske Råd, Donald Tusk, som indeholdte de britiske ønsker til ændringer i EU samarbejdet, i form af fire reformkrav som var følgende; eurozonen, konkurrenceevne, suverænitet og velfærdsydelser, herunder en indeksering af børnechecken (EU-oplysningen).

I december 2015 havde de øvrige 27 medlemslandes stats- og regeringschefer, den egentlige første drøftelse af de ovenstående britiske ønsker på et EU-topmøde (EU-oplysningen).

Den 2. februar sendte Tusk et udkast til en aftale for Storbritanniens fortsatte medlemskab i EU, ud til EU's stats- og regeringschefer, som så skulle forhandles på plads på et EU topmøde d. 18-19 februar (EU-oplysningen).

Den 5. februar fik Løkke besøg af Cameron, som forsøgte at sikre sig Danmarks opbakning til den foreslåede aftale med Storbritannien. Efter deres møde, udtrykte Løkke en overordnet støtte til denne aftale.

Danmarks formelle holdning og tilgang til aftalen, blev fastlagt på et møde i folketingets Europaudvalg d.

24. maj 2016

11. februar 2016 (EU-oplysningen).

Ved et møde med Tusk og en række centrale lande, var Cameron og en række østeuropæiske lande enige om, at indekseringen af børnechecken reelt måtte begrænses til Storbritannien (Plougsgaard og Kaae 2016). Det udmeldte Rådets generalsekretær, Jeppe Tranholm-Mikkelsen til EU. Dog var dette ikke positivt i Løkkes optik og han meldte tilbage til både Cameron og Tusk, at det ville Danmark og statsministeren ikke være med til (Plougsgaard og Kaae 2016). For at aftalen ville komme på plads, skulle samtlige 28 medlemslande være enige og derfor blev aftalen taget op til forhandling igen, hvor de lande, som var uenige med Løkke, var nødsaget til at gå på kompromis. Løkke fik overbevist Cameron, som efterfølgende fik overbevist de resterende lande, der modsatte sig at indekseringen kun skulle gælde for andre lande end Storbritannien. Det fik han gjort og landene var således enige om aftalen (Plougsgaard og Kaae 2016). På EU-topmødet d. 18.-19. februar blev aftalen med Storbritannien, efter intense forhandlinger, forhandlet på plads med enighed blandt alle EU's medlemsstater, på baggrund af det udsendte oplæg fra Tusk (EU-oplysningen).

I forhold til hele aftalen med Storbritannien blev stats- og regeringscheferne enige om, at aftalen er forenelig med den gældende traktat og er juridisk bindende. Dog indeholder aftalen en klausul om, at hvis Storbritannien stemmer 'nej' til at blive i EU ved folkeafstemningen 23. juni 2016, så frafalder disse elementer og vil derfor ikke være juridisk bindende (EU-oplysningen). Ydermere indeholder aftalen, at indekseringen nu kan træde i kraft for nytilkomne arbejdstagere, hvorimod den for folk som allerede er indvandret, først er gældende fra 2020 (Plougsgaard og Kaae 2016).

Et britisk 'ja', vil altså betyde, både for Storbritannien og for Danmark, at de nu kan indeksere børnechecken til EU-borgere, der arbejder i det pågældende land og eksporterer børnechecken til deres hjemland (Plougsgaard og Kaae 2016). For at indekseringen af børnechecken kan blive en realitet, skal Storbritannien dog stemme 'ja' til fortsat medlemskab af det europæiske samarbejde (Plougsgaard og Kaae 2016). *"Hvis briterne til gengæld stemmer for at forlade EU, bliver hele aftalen automatisk annulleret, og Danmark vil stå i samme situation som i dag"* (Plougsgaard og Kaae 2016).

Hvis briterne stemmer ja til afstemningen og landene får mulighed for at indeksere børnechecken, vil det være en historisk milepæl for Danmark. De fleste partier i det danske folketing har været enige i dette forslag, kun Radikale og Alternativet har set indekseringen som en dårlig ide (Serup 2016). Dette viser, at der er en gennemgående forståelse for, at der er brug for en regulering af den måde, hvorpå børnechecken bliver betalt på nu, en måde, hvorpå en stor sum af disse bliver sendt ud af Danmark (Skatteudvalget 2015: 2).

En implementering kan være med til, at sætte en grænse for Danmarks afgivelse af suverænitet, som Louise Elholm nævner det: *"at beskytte vores suverænitet, altså at vi selv må bestemme, hvordan vores*

24. maj 2016

velfærdssamfund er bygget op, det er ikke Europa, der skal bestemme det." (Bilag 1 2016: 4). Derudover er det med til, at fortælle de EU-skeptiske danskere, at regeringen lytter til dem netop ved at være med til retfærdiggøre systemet i forhold til danske borgere og skattebetalere.

5.7 Danskerne og EU

Den 2. oktober 1972 stemte danskerne 'ja' til at blive medlem af EU. Herefter kom afstemningen om det indre marked og den frie bevægelighed i 1986, også her var den brede del af befolkningen positive og 56,2 % stemte for. Maastricht-traktaten skulle udvide EU-samarbejdet på en række områder. Her sås der en EU-skepsis blandt den danske befolkning og afstemningens udfald blev et 'nej'. Dette var en overraskelse for Europa, da det krævede alle landenes samtykke for at traktaten kunne gå igennem. I 1992 fik Danmark derfor forhandlet fire kompromiser for Maastricht-traktaten og den kunne med 56,7 % stemmer, som stemte for, træde i kraft i Europa. Herefter kom en afstemning om ændringer og tilføjelser til Maastricht-traktaten, kaldet Amsterdam-traktaten, som også blev stemt igennem af danskerne. Euro-afstemningen blev afholdt i 2000 og fik et nej på 53,2 %. I år 2014 kom afstemningen om en fælles Europæisk patentdomstol, her var der stor tilslutning fra danskerne hvor 62,5 % stemte for (Gormsen 2015). Den seneste afstemning der har været, var om det danske retsforbehold, hvor danskerne var meget splittede. Dog endte det med at 53,1 % stemte 'nej' (Tv2 Nyheder). Venstre har under alle disse afstemninger været tilhængere af et 'ja', således har de tabt en række afstemninger, da befolkningens holdning har været en anden.

33,7 % af danskerne mener, at EU skal bestemme mindre end de gør i dag og 24,3 % mener, at vi skal melde os helt ud af EU (Holstein 2014). Der er dog et overvejende flertal på 75 % af danskerne, som er enige i, at vi klarer os bedre ved at være en del af EU (Sørensen 2015). Danskerne har generelt en positiv holdning til den frie bevægelighed, både i form af at bo og arbejde, 73-75 % af danskerne mener, at dette er en god ting (Eurobarometer 2014). Danskerne har høje forventninger til EU's håndtering og løsning af den økonomiske krise, danskernes vurdering af EU's økonomi er, at 60 % mener, at den er meget dårlig (Eurobarometer 2013). Danskerne ser positivt på det oprindelige EU samarbejde, som handlede om fred og økonomisk fællesskab. I dag er EU gået hen og blevet et politisk fællesskab, hvilket der er delte meninger om, hvorvidt det er en positiv eller negativ retning fællesskabet bevæger sig i.

Nogle af de områder, der i Danmark skaber flere EU-tvivlere, er EU's håndtering af den økonomiske krise, flygtningekrisen smat konflikten omkring vandrende arbejdstagere, der fremstilles som 'velfærdsturister'.

24. maj 2016

6 Analyse

Herunder vil vi analysere, hvad Venstres officielle holdning til EU og indekseringen af børnechecken er, ved hjælp af Erving Goffmans teori om 'sociale situationer' og hvad der ligger bag Venstres holdning, politologisk set, ved hjælp af Kaare Strøms teori om partiadfærd, samt hvad der ligger bag Venstres holdning, sociologisk set, på baggrund af Michael Harbsmeiers teori om national identitet.

6.1 Erving Goffman – sociale situationer

I analysen anvendes Goffmans teori om sociale situationer, for at kunne udlede nogle forskellige aspekter af vores empiri herunder; roller, informationsstyring og om interviewpersonerne befinder sig henholdsvis frontstage eller backstage.

Begrebet frontstage bruges i vores analyse især i de tilfælde, hvor vi ser en enighed i interviewpersonernes holdning, samt hvor deres holdning er i overensstemmelse med regeringsgrundlaget. Denne del af analysen bruges til, at kunne besvare vores første arbejdsspørgsmål og omhandler således, hvad vi kan udlede omkring Venstres holdning til det europæiske samarbejde, på baggrund af sagen om indekseringen af børnechecken. Her vil vi fokusere på, hvad der bliver sagt frontstage og hvad de kan ytre sig om i rollen som Venstre politiker.

Backstage vil således være, når interviewpersonerne fortæller om nogle ting, som kan opfattes anderledes end Venstres officielle holdning. Det kan eksempelvis være, når de giver udtryk for nogle strategiske overvejelser, når de afviger fra den rolle som de på forhånd har påtaget sig, eller deres udtalelse ikke stemmer overens med regeringsgrundlaget.

Vi er bevidste om, at vi således tilpasser Goffmans teori til vores specifikke case, og dermed muligvis ikke får oplyst alle aspekter, som hans teori kunne bringe frem af vores empiri, men eftersom det er tre meget konkrete og sammenlignelige sociale situationer vi analyserer på, mener vi dette er forsvarligt.

Der bliver analyseret ud fra præmissen om, at Venstre som et parti, siddestilles med Goffmans begreb om 'grupper'.

24. maj 2016

6.1.1 Analyse af interview med Louise Elholm

I dette afsnit analyseres interviewet med Louise Elholm, som er ordfører for Venstre. Analysen vil tage udgangspunkt i Goffmans teori omkring sociale situationer. Som det også fremgår af metodeafsnittet, valgte vi at interviewe Louise Elholm, da hun kan udtale sig om regeringens holdning til den pågældende case. Regeringsgrundlaget anvendes til at vurdere Elholms svar, for at kunne analysere, hvilken rolle hun indtager i den sociale situation, samt hvornår hun er frontstage eller backstage.

Rollesættet for interviewet er derved Elholm, som den optrædende og de der interviewer hende som publikum. Kulisserne for denne optræden er den optrædendes egen, da interviewet foregår på Elholms kontor. Forinden den sociale situation indtraf, blev publikum ført op til den optrædendes kulisse, herved kan det tænkes, at den optrædende allerede havde indtaget sin rolle og blot ventede på sit publikum, så 'forestillingen' kunne gå i gang. Allerede her blev forventningerne til en backstage adfærd mindsket, fordi den optrædende ikke havde forladt den kulisse, hvor den sociale situation fandt sted.

Elholm indtager straks rollen som ordfører for Venstre, hvilket også er den forudbestemte rolle publikum har tillagt hende ud fra hendes personlige facade. Elholm fremtræder i rollen som national politiker og hendes *manerer* afspejler sig i, at hun generelt er velformuleret og med et formelt sprog.

Elholm optræder generelt frontstage og formår at organisere sin information, så publikum ikke får direkte adgang til bagscenen. Dette ses blandt andet ved to gennemgående argumenter; at de høje sociale ydelser vi har i Danmark ikke skal være "*konkurrenceforvridende*" i forhold til danskere der søger arbejde og at en indeksering af børnechecken har til hensigt at "*beskytte*" det danske velfærdssystem (Bilag 1 2016: 1f). Dette synliggøres op til flere gange i løbet af hendes optræden. Ydermere taler Elholm på vegne af Venstre, når hun udtaler, at: "*vi ikke vil have en social union i Europa*" (Bilag 1 2016: 2). Disse udtalelser stemmer helt overens med regeringsgrundlagets præmisser for den frie bevægelighed (Regeringsgrundlag 2015: 32) og er et tydeligt tegn på en frontstage adfærd.

Louise Elholm mener ikke, at Venstre har flyttet sig i forhold til deres holdninger omkring EU, med det sagt påpeger hun dog, at den danske befolkning er blevet mere EU-kritiske og at det samtidig er vigtigt at EU har opbakning fra befolkningens side (Bilag 1 2016: 8). Dette kan være et udtryk for en *strategisk hemmelighed* fra Venstres side, som tilpasser deres politik til den skeptiske befolkning, dog fortsætter hun efterfølgende sin optræden frontstage som hidtil, så 'hemmeligheden' forbliver nogenlunde intakt.

I hendes optræden skinner hendes manerer igennem, da hun er personlig i sin fremtoning. Hun prøver at gøre interviewet mere personligt ved jeg-eksempler, men taler stadig frontstage, ved ikke at komme med udtalelser, der afviger fra regeringsgrundlagets rammer. Hun anvender personlige eksempler og erfaringer,

24. maj 2016

som belæg for at understrege hendes pointer, hvilket ses på hendes begrundelse for den voksende EU-skepsis hos den almene danske borger. Hun mener, at den danske befolkning stemte nej til EU og ikke til retsforbeholdet den 3. december, hvilket hun underbygger med eksempler fra hendes egne oplevelser. Hun var i perioden op til valget meget ude at tale med folk på gaden, som påpegede at denne skepsis skyldes at man er utilfreds med EU, specielt efter den uløste flygtningekrise (Bilag 1 2016: 9). Hun træder dog lidt ud fra sin rolle, da hun anvender Hollands afstemning om samarbejdsaftalen med Ukraine, som eksempel på den manglende EU-folketilslutning, hvor hun tager sig selv i at sige: "... hvorfor fanden..." (Bilag 1 2016: 9), som falder uden for den rolle og de manerer, som hun ellers er blevet forbundet med. Dog er hun hurtig til at rette sig selv og gå tilbage til den foregående rolle.

I regeringsgrundlaget er der et afsnit med overskriften "*EU skal ikke være en social union*" (Regeringsgrundlag 2015: 32), hvilket Elholm begrundes således: "*Grunden til at vi ikke vil have en social union i Europa, det er fordi vi har meget forskellige velfærdssystemer i Europa*" (Bilag 1 2016: 2). Igen tegner der sig et billede af en tydelig frontstage adfærd.

Hun udtaler gentagne gange, at Danmarks velfærdssystem og suverænitet skal beskyttes, så vi selv kan bestemme, hvordan vores velfærdssamfund skal være (Bilag 1 2016: 4). Elholm udtaler, at hun er meget for det Europæiske samarbejde og hendes ønske er et EU, hvor så mange som muligt kan stå sammen (Bilag 1 2016: 8). Hun argumenterer dog for, at den sociale union er noget af det, der adskiller EU-landene, da der er så stor forskellighed på velfærdssystemerne i medlemslandene, blandt andet i forhold til børnechecken. Elholm giver udtryk for, som det også fremgår af regeringsgrundlaget, at dette skal ændres, da Danmark har brug for et EU, hvor landene står sammen og hvor de samarbejder om EU, der først og fremmest er et "*fredsprojekt*" (Bilag 1 2016: 6). Hun gør det klart, hvis Danmark ønsker ændringer, så er det vigtigt at stå sammen med andre lande, som de gør det ved indekseringen af børnechecken. Her nævner hun, at Danmark ikke blot står sammen med Storbritannien, men også med Holland og til dels Tyskland (Bilag 1 2016: 7). Det at alliere sig med ligesindede lande, fremgår af regeringsgrundlaget og er dermed også et udtryk for frontstage (Regeringsgrundlag 2015: 32).

Under interviewet agerede Elholm overvejende frontstage i den rolle som publikum havde forventet af hende og som hun ligeledes selv pådrog sig. Kulissen for dette interview, var hendes vante omgivelser, hvilket også kan have været årsag til hendes overvejende frontstage ageren. Elholm afviger dog fra denne rolle en enkelt gang gennem interviewet, men får hurtigt rettet op på det igen og fortsætter i den påtagede rolle.

24. maj 2016

6.1.2 Analyse af interview med Morten Løkkegaard

Den sociale situation, der foregår under interviewet kan inddeles i et *rollesæt*. Dette rollesæt består af interviewerens, som her defineres *publikum* og Morten Løkkegaard som den interviewede, han betegnes derfor som den *optrædende*. Endvidere er publikum studerende, hvor den optrædende er meget vidende og har stor erfaring på det pågældende område. Allerede fra starten mærkes den optrædendes erfaring og kontrol med situationen. Han giver udtryk for, at han lige er kommet ind af døren, dog påtager han sig hurtigt rollen som EU-politiker og kommer med lange og dybdegående besvarelser på interviewerens spørgsmål. Klarest vises hans *frontstage* adfærd og hans bekvemmelighed med rollen, da telefonen går ud og interviewerens er nødt til at ringe ham op igen, hvor han uden anden kommentar end: "Nå, du forsvandt lige pludselig. Nå, men jeg kører bare videre" (Bilag 2 2015: 8). Dette hindrer også den optrædende i at smide sin facade, da han fortsætter, hvor han slap og sikrer sin *frontstage* status. Dermed kommer den rolle som på forhånd forventes, at Løkkegaard indtager, til udtryk, idet han udviser nogle klare *manerer* og er meget velformuleret. Løkkegaards rolle i interviewet er som EU-politiker og ikke, som i Elholms tilfælde, national politiker, dermed er der større chance for, at han giver udtryk for nogle holdninger, der enten ikke gives udtryk for i Elholm interviewet eller regeringsgrundlaget.

Da interviewerens ikke befinder sig i samme rum som Løkkegaard under interviewet, ses *kulissen* ikke til at have nogen væsentlig indflydelse på rollesættet. Det er dog af betydning, at Løkkegaard befinder sig på sit kontor, derfor må man gå ud fra, at han er i sine vante omgivelser, hvilket givetvis vil øge hans tilbøjelighed til at agere *frontstage*. Den ydre *personlige facade* har således ikke meget at sige, da der ikke kan analyseres på hans ydre, altså udseende eller påklædning. Dog kan der ses en facade, i hans sociale status som EU-politiker, hvilket skinner igennem i interviewet ved hans evne til at dominere samtalen. Endvidere lader det sig skinne igennem i hans manerer, at han er forhenværende journalist. Dette kommer til udtryk ved hans måde at tilpasse sig situationen, samt hans kritiske tilgang til spørgsmålene og opfordringen til at stille dem skarpere. Eksempelvis opstår der lidt uklarhed på et tidspunkt, da Løkkegaard beder interviewerens om at udtrykke sig klarere i et spørgsmål om, hvem han specifikt taler om, da der bliver spurgt ind til danskerne og deres EU-skepsis (Bilag 2 2016: 7f).

Løkkegaard angiver overordnet to årsager til indekseringen af børnechecken. Den ene er at forhindre det sociale system i Danmark i at blive misbrugt, den anden er for at sikre den danske befolknings tillid til et system, der er bygget på rimelighed (Bilag 2 2016: 1). Dette stemmer godt overens med regeringsgrundlaget, der også bruger ordet "*rimelighed*" i forhold til de af EU fastsatte regler om den frie bevægelighed (Regeringsgrundlag 2015:32). Derfor er denne udtalelse et udtryk for Løkkegaards *frontstage* adfærd. Da interviewerens spørger ind til, om systemet bliver misbrugt opstår der dog nogle

24. maj 2016

uoverensstemmelser i hans argumentation. Der bliver spurgt ind til, hvorvidt indekseringen af børnechecken er til for: "*... at gardere sig mod... folk der vil udnytte systemet*", hvor Løkkegaard protesterer og udtaler: "*Nej, det er ikke det jeg siger*". Videre argumenterer han for det som folkets legitime ret, implicit at modtage børnechecken og giver udtryk for hans modstand mod ordet 'velfærdsturisme' (Bilag 2 2016: 2). Han trækker dog i land igen og slutter faktisk svaret af med at udtale: "*... at det ikke bliver en fristelse for nogen... som du siger, at udnytte noget som helst*". Således fremstår det som om, han træder ud af rollen og går backstage, idet han ved at argumentere for, at det ikke er en udnyttelse af systemet, udviser en uenighed med Venstres officielle holdning, men træder tilbage i hans rolle, da han trækker i land igen. Han giver altså udtryk for noget, der ikke er Venstres holdning, men ender med at være enig med den officielle holdning. Det er muligvis en strategisk overvejelse, da han tilstræber ikke at vise 'backstage' og dermed den interne uenighed med den officielle holdning i Venstre.

Løkkegaard giver udtryk for, at Venstre ikke er tilhænger af at EU skal blive en social union, hvilket ordret stemmer overens med regeringsgrundlaget, dermed befinder han sig her frontstage. Han begrundet endvidere, at en social union ikke kan lade sig gøre på grund af landenes kulturelle forskellighed samt forskellene i velfærdssystemernes opbygning (Bilag 2 2016: 3). Løkkegaard giver dog udtryk for at han synes at en social union kunne være fantastisk og går videre til at sige: "*... hvis alle arbejdende målrettet i samme retning, kunne man skabe et socialt Europa i morgen*", han siger dog samtidigt at det ikke er realiserbart (Bilag 2 2016: 3). Han giver udtryk for en holdning, som hverken Elholm eller regeringsgrundlaget giver udtryk for, idet han udtaler at en social union i princippet ville være godt. Ved at han bringer sin egen personlige holdning frem, kommer han i konflikt med den rolle han ellers har påtaget sig og som forventes af ham. Dette kan blandt andet også ses på, at han taler meget storslået og lægger tryk på en række ord. Dog benytter han Venstres officielle holdning da han herefter tydeligt understreger, at det er en drøm at tænke EU som social union (Bilag 2 2016: 3f). Der opstår i dette eksempel igen en forvirring om, hvilken rolle der forventes at han agerer i. Det at Løkkegaard kommer med udtalelser, af personlig karakter, viser hans skift mellem hans rolle som EU-politiker og at være 'backstage'.

Løkkegaard gør det klart, at det ikke er Venstre, men EU som har flyttet sig. Han gentager, at Venstre aldrig har været tilhænger af, at EU skulle blive en social union. Igen stemmer det godt overens med Elholm og regeringsgrundlaget og han opretholder derved sin facade. Han begynder dog i samme afsnit at snakke om Venstres mere strategiske overvejelser i forhold til EU, ved at sige: "*Derfor skal man jo som parti selvfølgelig tage bestik af det...*" (Bilag 2 2016: 5). Udtrykket 'tage bestik' bruger han igen senere i

24. maj 2016

interviewet omkring ALDE-gruppens ændrede forhold til ordet 'føderalisme'. Han snakker således om at Venstre har skulle vurdere sin politik, i takt med at EU har flyttet sig. Dette kunne meget vel være et udtryk for nogle strategiske overvejelser som Venstre har måtte gøre sig og ligeledes en *strategisk hemmelighed* internt i partiet. Her smider Løkkegaard således lidt af facaden og lukker kortvarigt publikum ind backstage. Dette antages, fordi han både giver udtryk for, at de ikke har rykket sig, men alligevel har måtte vurdere deres situation.

Løkkegaard bliver spurgt ind til, om den danske befolkning er blevet mere EU-skeptiske, svaret fremgår en anelse tvetydigt. Han starter med at svare "ja", men efterfølgende siger han: "*... tallet af skeptikere er nogenlunde konstant. Den gruppe som har været under kraftig stigning er faktisk tvivlere*" (Bilag 2 2016: 8). Her afviger Løkkegaard igen fra sin rolle, idet hans besvarelse rummer to modsigende antagelser og det ikke stemmer overens med publikums forventninger til rollen som politiker.

Ydermere påpeger han, at det ikke er en skepsis til det overordnede EU samarbejde, men det bunder i en generel usikkerhed til den politiske klasse, blandt andet på grund af den økonomiske krise. Han fortsætter sin forklaring i 5 minutter, uden spørgsmål fra interviewer. Her leverer han en formodning om, hvor EU-skepsissen kommer fra. Han definerer ikke dette udelukkende som en krise i EU, men politisk krise, som han mener er større i nationalstaterne (Bilag 2 2016: 8f).

Som årsag til denne krise ser han et pres på det politiske system, forårsaget af globaliseringen og den økonomiske krise. Han peger på flygtningekrisen, som det bedste eksempel på denne krise. Han kalder krisen global og påstår, at den kun kan løses på internationalt plan. Han kalder det et 'paradoks', fordi en masse populistiske dukker op og siger krisen kun kan løses på nationalt plan (Bilag 2 2016: 9). Hans udmelding om danskernes skepsis over for EU og hans positivitet overfor internationale løsninger og samarbejde, kan derfor ses som en personlig udtalelse, da den ikke er at finde i hverken Elholm interviewet eller regeringsgrundlaget.

Endvidere i interviewet får han brugt uheldigt ordvalg, da han skal forklarer hvor meget den nationale politiske klasse kan løse, her udtaler han "*... fordi man tilsyneladende ikke kan løse en skid*" (Bilag 2 2016: 9). Selvom det ikke kan siges at være direkte backstage, så er det en vigtig udtalelse, der bliver sagt med nogle følelser og ordvalg, der bryder med hans rolle som politiker i kontrol og derfor er dette centralt.

Han definerer, i sin overensstemmelse med Elholm, EU som et fredens projekt (Bilag 2 2016: 9) og påpeger den frie bevægelighed og det indre marked som et velfungerende system (Bilag 2 2016: 2). Endvidere definerer han Storbritannien som: "*en af vores største og tætteste allierede i det Europæiske samarbejde*" (Bilag 2 2016: 5). Dette stemmer alt sammen også overens med regeringsgrundlaget og må betragtes som frontstage ageren.

24. maj 2016

I slutningen af interviewet opstår det Goffman kalder en *scene*. Intervieweren spørger ind til om indekseringen af børnechecken, ses som et forsvar af den danske suverænitæt. Dette mener Løkkegaard ikke har nogen sammenhæng og forstår ikke, hvorfor vi tager det op, hvortil intervieweren nævner, at Elholm brugte dette argument da hun blev interviewet. Hertil kommenterer han "*... det er jo noget vrøvl*" (Bilag 2 2016: 13). Vi har en forudsætning om, at Venstre ikke ønsker at fremstå uenige og derfor må det betragtes som, at publikum bliver indviet i noget af Venstres backstage med en sådan udtalelse. Dette kan ses, som et eksempel på at Løkkegaard i interviewet har påtaget sig rollen som EU-politiker og ikke national politiker. Således vil hans uenighed med Elholm kunne forklares i, at han udtaler sig på nogle anderledes præmisser end, hvad hun gør. En ikke modstridende årsag til denne scene kunne være at Løkkegaards personlige holdning var, at han ideologisk ikke ser indekseringen af børnechecken, som et forsvar af den danske suverænitæt.

Vi kan på baggrund af analysen konkludere at Løkkegaard er enig med centrale dele af regeringsgrundlaget omhandlende indekseringen af børnechecken. Specielt begrundelsen om, at man ønsker en indeksering for at sikre, at det danske velfærdssystem ikke bliver udnyttet og at EU ikke bliver en social union. Endvidere fremgår det også klart, at Løkkegaard mener, at Danmark bliver set som et samarbejdsvilligt land i EU og Venstre ikke har skiftet holdning til EU-samarbejdet, hvilket stemmer godt over ens med Elholms udtalelser. Endvidere gør Løkkegaard det klart, at han ser et pres på den politiske klasse og at dette er grunden til befolkningens mere kritiske syn på EU, dog supplerer han det med, at dette er et for kompliceret emne til konkret at kunne svare på det.

På baggrund af de mere backstage dele af interviewet, skal det nævnes at han har en tilbageholdenhed i forhold til at udtale sig negativt om vandrende arbejdstagers brug af børnechecken. Løkkegaard ville se positivt på en social union, såfremt dette var muligt og han ser ligeledes løsningerne på den nuværende politiske krise som internationale. Det at han siger dette backstage, er ud fra vores forudsætning om, at disse udtalelser bryder eller er anderledes end Venstres officielle holdning og dermed mere er udtryk for hans egne holdninger og det afviger fra hans rolle. Dette bakkes op af suverænitætsspørgsmålet, hvor han kalder Elholms holdning for "*... noget vrøvl*" (Bilag 3 2016: 13). Det kan således konkluderes, at han som medlem af EU-parlamentet, muligvis ser tingene fra en anden side og derfor har nogle tvetydige eller modstridende holdninger.

24. maj 2016

6.1.3 Analyse af interview med Casper Pedersen

I følgende afsnit analyseres interviewet med den europapolitiske ordfører, Casper Pedersen, fra Venstres Ungdom. Som det fremgår af metodeafsnittet, blev der forventet en mere uformel dialog med Pedersen, da han ikke er nogen folkevalgt politiker og selv er universitetsstuderende. Dog bærer interviewet meget præg af, at Pedersen ikke er sikker på, hvilken *rolle* han har påtaget sig på forhånd, samt hvilke forventninger der er til ham og dermed hvilken rolle han således føler, han skal 'leve op til'. Til tider udtaler han sig således som var han Venstre politiker og betegner omtalen af Venstre som 'vi', mens han kort tid efter nævner partiet som 'Venstre' (Bilag 3 2016: 5). Under interviewet forelægger Casper Pedersen rollen som den *optrædende* og de andre tilstedeværende som *publikum*, denne sociale situation vil finde sted indtil interviewets afslutning. Kulisserne for Pedersens optræden foregår i publikums vante omgivelser, Roskilde Universitet, og det kan således også have en indvirkning på Pedersens vanskeligheder ved at indtage en rolle, der er i overensstemmelse med den publikum har tillagt ham.

Casper Pedersen indleder interviewet med at erklære, at Venstre og Venstres Ungdom er enige med hinanden omkring projektets case, idet han ikke ser den store forskel mellem deres holdninger til indekseringen af børnechecken (Bilag 3 2016: 1). Regeringsgrundlaget ses i projektet, som det tydeligste tekst, der giver udtryk for Venstres officielle holdning. Det der blandt andet lægges vægt på, er den sunde fornuft i forhold til den frie bevægelighed og Pedersen starter ligeledes ud med at sige at grunden til, at Venstres Ungdom tilslutter sig denne indeksering er, at "*det giver mening*" (Bilag 3 2016: 1f). Pedersen starter altså sin optræden ud med at agere frontstage, men dette fortsætter dog ikke gennem hele interviewet. Pedersens optræden viser, hvordan han er knyttet til rollen som politiker, men endnu ikke er forpligtet til den. Han synes at optjeningsprincippet var "*... et mærkeligt princip, men det var jo bedre end ingenting*" (Bilag 3, 2016: 3), og han træder således allerede ud af den rolle som han pådrog sig i starten, nemlig at sætte sig selv, Venstres Ungdom, og Venstre lig med hinanden. Han kan komme med denne udtalelse, fordi han endnu ikke er forpligtet til rollen som politiker, hvorimod de to andre optrædendes interviews ikke ville kunne komme med en sådan udtalelse, uden at lave 'en scene', netop fordi de er forpligtet til rollen som politikere fra Venstre og en udtalelse som denne ville, i deres optræden, ses som publikums indvielse i deres backstage.

På trods af at Pedersen ikke er forpligtet til rollen som politiker, formår han alligevel at lave en scene og indvie publikum i en af sine *frie hemmeligheder*, som han er bekendt med om en anden gruppe, i dette tilfælde Venstre. Pedersen beskriver, hvordan dele af Danmarks befolkning, er blevet mere og mere EU-skeptiske og derfor begynder at hælde mere til Dansk Folkeparti, og hvordan Venstre ser sig nødsaget til at tilrettelægge deres politik herefter, for at få de vælgere tilbage, som har et ben i hver lejr (Bilag 3 2016: 5).

24. maj 2016

Han kender altså til noget, der kan tænkes at være en strategisk hemmelighed fra Venstres side og indtager igen rollen som ordfører for Venstres Ungdom da han udtaler: "Hvorimod vi vælger faktisk stadig at køre vores politik" (Bilag 3 2016:5). Den frie hemmelighed indvier publikum i Venstres backstage, men er ikke noget, der kan skade hverken Pedersens eget eller Venstres Ungdoms omdømme eller troværdighed.

Hvad angår det europæiske samarbejde, udviser Pedersens optræden en frontstage adfærd, som er på niveau med Venstres regeringsgrundlag. Han kan se det positive ved samarbejdet, hvad angår den frie handel, men vægter ligesom det er udtrykt i regeringsgrundlaget, at der skal være et klart skel så "*EU ikke udvikler sig i retning af en social union*" (Regeringsgrundlag 2015: 32). Yderligere påpeger Pedersen at Danmark fra en ydre synsvinkel bliver set på som et EU-skeptisk land, hvilket ikke lader sig afspejle af de to andre optrædere. Analyserer man på denne udtalelse, kunne man være tilbøjelig til at antage, at der igen er tale om en fri hemmelig som Pedersen er i besiddelse af, da det vil give mening at Venstre tilpasser sin politik til den EU-skeptiske befolkning, for at minimere skepsissen, men det er noget de to andre optrædere ikke indvier sit publikum i. Endvidere laver Pedersen igen en scene, hvor han udstiller den gruppe, Venstre, som han ellers også har afspejlet sig i, da han påpeger, at en af grundene til at Danmark bliver set som et EU-skeptisk land, bunder i Inger Støjbergs "*til tider tåbelige forslag*" (Bilag 3 2016: 9).

I slutningen af interviewet, får Pedersen henledt opmærksomheden på nogle oplysninger, som egentlig burde være forblevet i det usagte. Pedersen fratager sig selv den tilknytning, som ellers er set gennem hele hans optræden, og forpligtigelsen forbliver uberørt. Pedersen afslutter sin optræden med at konstatere at: "*... vi må også bare anerkende at vores børnepenge, vi sender ud af landet, det er altså ikke så meget ...*" (Bilag 3, 2016:12). Gennem hele interviewet har han haft en vis tilknytning til rollen som politiker, uden at være forpligtiget til den, men den tilknytning ophører her. Man kan antage at dette er en betroet hemmelighed, og når en sådan lækkes vil den ikke kun skade dem hvem hemmeligheden er forbeholdt, men ligeledes dem, der formidler den. Ydermere optræder Pedersen her helt uden en facade.

Til tider tiltræder han en rolle frontstage på niveau med Venstres regeringsgrundlag, idet han bakker fuldt op omkring deres holdninger angående den frie bevægelighed og EU, som ikke skal blive til en social union. Andre steder påtager han sig rollen, som den stilling han nu engang besidder inden for Venstres Ungdom, altså Europapolitisk ordfører, på andre tidspunkter optræder han på lige fod med publikum, nemlig som universitetsstuderende, og til sidst i interviewet optræder han helt og aldeles backstage. Det lader til at Pedersen ikke har været bevidst omkring, hvilken rolle publikum har forventet af ham og derfor ikke har været i stand til at påtage sig en bestemt rolle i den pågældende sociale situation.

24. maj 2016

6.1.4 Delkonklusion

På baggrund af interviewene med Løkkegaard og Elholm samt afsnittet om børnechecken i Regeringsgrundlaget, afspejler sig nogle officielle holdninger om Venstres holdning til indekseringen af børnechecken og EU. Disse nedenstående pointer går igen i begge interviews og regeringsgrundlaget. Der er enighed om, at indekseringen af børnechecken omhandler at forhindre en udnyttelse af de nationale velfærdssystemer og generelt sikre at vandrende arbejdstagere bevæger sig efter, hvor der er behov for arbejde og ikke efter, hvor de bedste sociale ydelser befinder sig. Dette hænger sammen med, at alle tre er tilhængere af den frie bevægelighed, som de ser at indekseringen er med til at sikre. Indekseringen handler ydermere om at sende et signal om, at EU ikke skal bevæge sig hen imod en social union, som de alle gør klart, at Venstres politik vil forsøge at hindre. Venstre har ifølge dem, ikke ændret holdning til dette emne. De har altid været modstandere af, at EU skulle blive en social union. Det EU som Venstre derimod går ind for er et EU, der ligger tættere på det oprindelige europæiske samarbejde, således skal EU først og fremmest skabe fred i Europa og være et økonomisk samarbejde. De forestiller sig således, at samarbejdet skal reformeres så det er mere "*slankt og effektivt*" (regeringsgrundlag, 2015: 31), og EU kun skal komme med løsninger på de områder, hvor Danmark ønsker fælles løsninger. Denne holdning skal dog også forstås i forlængelse af, at alle tre kilder taler godt om internationalt samarbejde og løsninger, og både Elholm og Løkkegaard omtaler, at man skal finde løsningen på flygtningekrisen i EU regi.

På baggrund af at alle disse pointer fremkommer i interviewene, når den optrædende fremstilles frontstage og er i rollen som Venstre politiker, kan vi konkludere at dette er Venstres holdning som parti. Vi konkluderer således, at intet af det ovenstående, er blevet sagt som en hemmelighed eller uden for rollen som politiker, dermed er alle disse udtalelser politiske holdninger, som Venstre gerne vil fremføre og stå ved i offentligheden.

Der er også dukket en række holdninger og udtalelser op, som ikke er den officielle eller enstemmige holdning i Venstre, som vi kan bruge til at forklare Venstres bevæggrunde for de holdninger, som offentliggøres.

I interviewet med Pedersen, giver han stærkt udtryk for, at han ser årsagen til, at Venstre har en mere klar EU-skepsis, er for at vinde stemmer tilbage fra DF, specielt i Jylland. Selvom hverken Løkkegaard eller Louise giver direkte udtryk for dette, så taler de dog begge om, at Venstre har skulle "*tage bestik*" (Bilag 2 2016: 5) og lytte mere til befolkningen, når det kommer til EU. De indrømmer således også begge to, at befolkningen er blevet mere kritiske, hvad angår EU. Pedersens udtalelse er en fri hemmelighed, som han er i besiddelse af om Venstre. Han kan som person videregive denne, uden at sætte sit eget omdømme på spil, fordi han ikke er en del af den gruppe, hvor Løkkegaard og Elholms udtalelser er backstage og strategiske overvejelser, hvilket kan siges at være udtryk for nogle *interne strategiske hemmeligheder* i

24. maj 2016

Venstre. Således er det alt sammen en backstage adfærd og dermed hemmeligheder, som helst skal forblive sådan, for i sidste ende at kunne gavne gruppen Venstre.

Endvidere er der en uoverensstemmelse imellem Løkkegaard og Elholm, i forhold til suveræniteten.

Løkkegaard laver en, såkaldt *scene* i sit interview, hvor han decideret kalder Elholms holdning om, at indekseringen af børnechecken, også handler om at sikre den danske suveræniteten for noget "vrøvl". Dette kan også ses i lyset af, at Løkkegaard generelt udtaler sig om, at hvis det var muligt, ville det at EU blev en social union og en føderalstat, være en positiv ting. Eftersom Venstre ikke ønsker at fremstå som uenige, er det en fri hemmelighed, som vi inddrages i, at der eksisterer forskellige holdninger til, hvorvidt det sociale og føderale Europa, ville være en principiel god ting. Der er dog enighed om at dette er umuligt, grundet de kulturelle og systemmæssige forskelle i unionen. De to ovenstående oplysninger, som vi bliver gjort bekendt med, er således backstage adfærd. Vi kan således konkludere at disse udtalelser kan have betydning for deres strategiske overvejelser, vedrørende Venstres holdning til indekseringen af børnechecken og EU.

24. maj 2016

6.2 Kaare Strøm – Politisk adfærd

I dette afsnit vil vi analysere, hvilken strategisk politisk adfærd, som ligger til grund for Venstres holdning til EU og indekseringen af børnechecken. Det gør vi ved brug af Strøms teori om partiadfærd, hvor vi vil kigge på, hvilken politisk adfærd og hvordan den kommer til udtryk i Venstres holdning, og ligeledes hvad der kan ligge bag dette i forhold til henholdsvis policy-, vote- og office-seeking. Med udgangspunkt i regeringsgrundlaget, vil vi analysere vores interviews omkring Venstres holdning, for at få klargjort den politiske adfærd, der er gennemgående i interviewene. På baggrund af vores analyse af de enkelte interviews baseret på Goffmans teori om sociale situationer, har vi taget fem specifikke pointer med fra Louise Elholms og Morten Løkkegaards frontstage optrædener, som vi vil analysere med Strøms teori om partiadfærd. Vi definerer således en enighed i Venstre, når Elholm, Løkkegaard og regeringsgrundlaget alle bakker op om den samme holdning. Casper Pedersens udtalelser ses således udelukkende som insider viden, som vi kan bruge til at danne os et billede af Venstres strategiske overvejelser. Belægget for, at vi kan definere noget som vote-seeking, gør vi udelukkende ved brug af Venstres egen tilkendegivelse af, hvad der giver vælgertilslutning. Vi er bevidste omkring, at vi ikke kender til Venstres metoder for at bedømme hvilke politikker, der skaber vælgertilslutning, dog må de tilregnes en vis ekspertise inden for dette, da de er et professionelt parti. Vi analyserer således på det, som Venstre selv betegner som deres bevæggrunde for en indeksering af børnechecken, dermed er det udelukkende Venstres syn på, hvad der giver vælgertilslutning som vi finder relevant.

6.2.1 EU som social union

I regeringsgrundlaget fremgår det af en overskrift, at EU ikke skal være en social union (regeringsgrundlag 2015: 32). I regeringsgrundlaget udtrykkes der dog en generel EU-positivitet og der gives udtryk for, at EU giver mulighed for fri bevægelighed, som er en forudsætning for vækst og beskæftigelse. Elholm gør det klart, at hun ikke mener, at en indeksering af børnechecken vil skade den frie bevægelighed og udtaler: *"Men hvis det er vi skal have en social union i Europa... så bliver vi nødt til at ændre vores velfærdssystem - og det er vi ikke interesseret i."* (Bilag 1 2016: 2). Elholm giver flere gange i interviewet udtryk for, at det er meget vigtigt at beskytte den danske velfærdsstat. Løkkegaard bakker op om, at en social union er en urealistisk størrelse. Venstres officielle holdning er, at de er i mod at EU skal blive en social union og sådan har det altid været. Løkkegaard udtaler sig således i interviewet: *"... Venstre har aldrig været tilhængere af en social union."* (Bilag 3 2016:5). Ovenstående er, umiddelbart, et udtryk for policy-seeking, da Venstre som benævnt aldrig har ønsket EU som en social union og derved fastholder Venstre sin politik på dette område. Elholm fortæller om sine erfaringer, da hun selv har været på gaden og snakke med den danske befolkning, her oplevede hun en EU-skepsis hos borgerne (Bilag 1 2016: 9). Løkkegaard udtaler, at der ikke

24. maj 2016

er vilje til at skabe et socialt Europa, da der er nogle traditionelle og historiske forudsætninger, der gør at dette ikke er muligt (Bilag 2 2016: 3). Med dette siger han, at modstanden til en social union dermed også ligger hos den danske befolkning, grundet den danske historie. Dog adskiller han sig fra resten af Venstres holdning, ifølge vores empiri, da han alligevel er positiv over for en social union, han udtaler således: "*altså når vi er mod en social union, så er det jo ikke fordi at det ikke kunne være rart*" (Bilag 2 2016: 3). Vote-seeking adfærden kommer altså til udtryk, da der udtales, at det også er borgernes ønske, at EU ikke bliver en social union. Her ses det, at Venstre appellerer til den danske befolknings skepsis rettet mod EU som en social union, hvor det kan tænkes, at skabe vælgertilslutning da denne holdning er det, som den brede befolkning kan tilslutte sig. Havde dette været policy-seeking, havde Venstre ikke brugt den danske befolkning som begrundelse for deres politik, men udelukkende handlet ud fra deres egne politiske værdier, uden at tage særligt hensyn til befolkningen. Pedersen udtaler, at Venstre har været nødsaget til at finde en gylden middelvej for, at få EU-tvivlere og de vælgere som springer frem og tilbage mellem Venstre og DF sikkert over på deres side (Bilag 3 2016: 5). Hermed bekræftes det at Venstres adfærd, i denne sammenhæng, afspejler mest vote-seeking. Der kan argumenteres for, at Venstre går på kompromis med deres holdning til EU, for i stedet at vinde EU-skeptiske vælgere tilbage fra DF, samt de vælgere, som måske er i tvivl og på den måde vægter stemmer højere end deres faktiske politiske værdier.

6.2.2 Vandrende arbejdstageres ret til sociale ydelser

Venstre har den klare holdning, at indekseringen af børnechecken skal gennemføres for at forhindre en udnyttelse af det danske velfærdssystem. Dette begrundes med en argumentation om, at borgerne skal kunne se 'retfærdighed', der skal være 'rimelighed' og 'sund fornuft' i, hvordan systemet er indrettet (Regeringsgrundlag 2015: 32). Dette ses som vote-seeking adfærd, da det omhandler, hvordan vælgere betragter systemet og ikke umiddelbart, hvordan det reelt er opbygget. I stedet for at begrunde indekseringen udelukkende med, at det er det retfærdige, tyer Venstre til, at begrunde det med, at det er for at befolkningen opnår en retfærdighedsfølelse, jf. Goffman delkonklusion. Det må forudsættes, at befolkningen vil stemme på det parti, der i deres optik gennemfører den mest retfærdige politik. Dog udtaler både Løkkegaard og Elholm, at Venstre ikke har ændret deres holdning til EU og retten til sociale ydelser for vandrende arbejdstager. De bruger begge argumentationen, at det er EU der har flyttet sig, således argumenterer de for policy-adfærd. Pedersen udtaler, at Venstre har skiftet holdning for at vinde stemmer tilbage fra DF, specielt i Jylland (Bilag 3 2016: 5). Således påpeger Pedersen, at det i virkeligheden er en vote-seeking adfærd, da det er en strategisk beslutning Venstre har taget, om et holdningsskift på emnet, for at sikre sig en større stemmetilslutning. Dette er der også tegn på hos Løkkegaard og Elholm, da de begge erkender, hvordan Venstre på emnet har skulle 'tage bestik' og 'lytte' til befolkningen. De

24. maj 2016

efterkommer således borgernes ønske og der er dermed ikke tale om policy-seeking. Det bekræftes endvidere i interviewet med Løkkegaard, at Venstre tilsidesætter nogle politiske værdier for at få flere stemmer. Dette kan ses på, at han omtaler de vandrende arbejdstagers ret til sociale ydelser som en "... *fuldstændig legitim ret.*" (Bilag 2 2016:2) og protesterer i første omgang mod at bruge udtrykket 'udnytte'. Herefter anvender han alligevel selv udtrykket udnytte, og som det fremgår af Goffman analysen, kan denne optræden, netop være et tegn på at han tilrettelægger sine udtalelser efter den officielle holdning i Venstre, der netop er, at der kan være tale om udnyttelse.

6.2.3 Tilbage til det oprindelige europæiske samarbejde

Der gives udtryk for, at Venstre er positive over for det europæiske samarbejde: "*Det europæiske samarbejde har været en succes. EU-medlemskabet er en stor fordel for Danmark*" (Regeringsgrundlag 2015: 31). Der gives ydermere udtryk for, at Venstre vil sikre, at Danmarks interesser bliver varetaget bedst muligt og det vil sige så tæt på kernen i EU som muligt. Dog er det også Venstres holdning, at EU skal afholde sig fra at involvere sig i de anliggender, hvor landene nationalt selv løser problemerne bedst. Det fremtidige arbejde Venstre ønsker i EU skitseres som, at skulle være mere "*smidigt*" (Bilag 2 2016:11) og "*slankt og effektivt*" (Regeringsgrundlag 2015: s. 31). Samtidig tilkendegiver Elholm, at EU skal tilbage til det som det oprindeligt handlede om, netop at skabe økonomisk grobund og fred landene imellem (Bilag 1 2016:7). Dette ønske om at reformere, eller sikre, EU samarbejdets form, efter det oprindelige samarbejdes idealer, kan både ses som vote-seeking og policy-seeking. Elholm udtrykker: "*Vi synes, at EU er meget vigtigt, så det er jo også vigtigt, at det har en folkelig tilslutning*" (bilag 1 2016: 9). Således kan der argumentere for, at det er en vote-seeking strategi, da det bliver påpeget, at Venstre stræber efter en folkelig opbakning. Hvis dette ses som Venstres bevæggrunde, at sikre denne folkelige opbakning og dermed sikre tilslutning til EU, så må det Venstre i virkeligheden stræber efter i dette tilfælde, være at gennemføre deres politik. Således er dette i virkeligheden policy-seeking adfærd, da Venstres mål er, at få deres politik implementeret gennem folkelig opbakning, som i dette tilfælde ikke kan sidestilles fuldstændigt med vælgertilslutning, derfor er der ikke tale om vote-seeking adfærd.

6.2.4 Internationalt samarbejde og løsninger

Som påpeget i Goffman analysen kan vi se, at Venstre som parti officielt er positivt indstillet for internationalt samarbejde og internationale løsninger. Både i interviewet med Løkkegaard og i regeringsgrundlaget bliver det italesat, at løsningen på de problemer, der opstår med globaliseringen netop skal findes i internationalt regi (Bilag 2 2016: 9) (regeringsgrundlag 2015, s. 31). Elholm giver udtryk for lignende holdninger, da hun udtaler: "*... vi har brug for, at få Europa til at handle om det, det oprindeligt*

24. maj 2016

handlede om, for at få Europa til at stå sammen, så vi kan tage de udfordringer der er sammen..." (Bilag 1 2016: 7). I forhold til casen omkring indekseringen af børnechecken, er det her relevant at kigge på optjeningsprincippet som Venstre indførte sidst de var i regering, jf. Redegørelsen. Optjeningsprincippet kan ses, som en national løsning på den problemstilling, som indekseringen af børnechecken også forsøger at imødekomme. På baggrund af dette kan man således argumentere for, at Venstre nu søger løsninger på denne problemstilling i internationalt regi, ved en indeksering. Dette skal sammenholdes med, at Løkkegaard i sin argumentation om behovet for internationale løsninger, kritiserer de partier, der udelukkende søger nationale løsninger på problemet, for at være populistiske. Således er det i hans optik, den muligvis mest stemmesøgende og dermed vote-seeking adfærd, netop at søge nationale løsninger. Således må det ses som policy-adfærd fra Venstres side, da de ikke går på kompromis med deres holdninger, for at skabe større vælgertilslutning.

Et andet eksempel på internationale løsninger, som Venstre stræber efter, er en løsning på flygtningekrisen. Dette går igen i både interviewet med Elholm og Løkkegaard. Det fremgår også klart at de begge mener, at dette er en krise som EU skal løse, for at sikre opbakningen fra befolkningen til det europæiske projekt (Bilag 2 2016: 11) (bilag 1 2016: 9). Det samme gør sig gældende ved Venstres holdning til internationale løsninger på flygtningekrisen, som ved deres holdning til at EU skal tilbage til sin oprindelige form. De ønsker opbakning, for at sikre sig det de mener, er det rigtige. Således ønsker de, at EU skal løse flygtningekrisen for at sikre, at EU kan blive ved med at eksistere. Dette er ligesom det tidligere var tilfældet, et klart udtryk for en policy-seeking adfærd. Eksemplet med flygtningekrisen bygger således op om, at Venstres holdning til internationale løsninger, især inden for EU, er præget af en policy-seeking adfærd.

6.2.5 Den frie bevægelighed

Den frie bevægelighed bliver både af Elholm og Løkkegaard defineret, som en positiv ting ved EU-samarbejdet. Dog forklarer Løkkegaard, at det skal justeres så de danske statsborgere, som har været med til at bygge det danske velfærdssystem op kan have: "*... tillid til at der er rimelighed i sagen...*"(Bilag 2 2016: 1). Elholm udtaler: "*... altså vi er jo meget for den frie bevægelighed, men den skal jo heller ikke udnyttes.*"(Bilag 1 2016: 4). Således anerkender de begge en tilslutning til frie bevægelighed. Gennemgående i interviewene tilkendegiver de også en generel skepsis fra befolkningens side. Elholm påpeger, at der skal være job til danskerne og at høje sociale ydelser i Danmark til vandrene arbejdstagere skaber konkurrenceforvriddinger (Bilag 1 2016: 1). Løkkegaard forklarer hvordan en indeksering af børnechecken vil være med til: "*... at sørge for at befolkningen kan følge med.*" (Bilag 2 2016: 3). Både Elholm og Løkkegaards argumenter peger i en retning af Vote-seeking adfærd. De er begge enige om, at det

24. maj 2016

handler om at skabe en retfærdighedsfølelse blandt de danske borgere, derfor forsøger de, at indrette deres politik så den muligvis kan øge deres stemmer eller vælgertilslutning. Løkkegaard siger, at tilpasninger, eksempelvis indekseringen, er for at få danskerne til, at være begejstrede for EU-samarbejdet, altså tyder det på, at der er et ønske fra Venstre om, at der skal være en vis opbakning til EU. Den del af bevæggrundene vil man betegne som policy-seeking. Man kan på baggrund af de overordnede bevæggrunde til indekseringen af børnechecken, set i forholdet til den frie bevægelighed, analysere at Venstre ønsker, at danskerne skal være positive over for EU-samarbejdet. Dog ser Venstre også en stigende skepsis til EU, eller som Løkkegaard betegner det; 'flere tvivlere', dermed er de også nødt til at tilpasse deres politik til borgerne, for at bibeholde vælgertilslutningen og kunne opnå stemmer ved næste valg. Dermed er der både grader af policy-seeking og vote-seeking i deres politiske adfærd, i denne sammenhæng.

6.2.6 Delkonklusion

Det kan konkluderes, at Venstres holdning til en social union i EU og vandrende arbejdstageres ret til sociale ydelser, er på baggrund af borgernes holdning og er dermed vote-seeking. Venstre sætter dermed en politik om, at de ikke ønsker at EU skal have indflydelse på det sociale område i Danmark. Venstre er overordnet set positive over for det oprindelige EU-samarbejde, der omhandlede fred og økonomi, samt internationale løsninger bl.a. på flygtningeområdet. Dette er udelukkende baseret på, deres egne politiske værdier og er dermed en policy-seeking adfærd.

På baggrund af denne opdeling af deres holdninger i, hvorvidt de er drevet af vælgertilslutning eller politisk ideologi, kan man se en grænse blive tegnet for, hvor langt Venstre ønsker, at det europæiske samarbejde skal gå. Denne grænse går øjensynligt ved det sociale samarbejde. Grænsen sættes således på baggrund af, hvad der giver den største vælgertilslutning og ikke udelukkende, hvad de ideologisk set står indenfor. Det kan ikke konkluderes, at de udelukkende baserer deres holdning til det europæiske samarbejde på, hvad der giver den største vælgertilslutning, da analysen peger på, at der dog ligger en policy-seeking adfærd bag deres ønske, om at bringe det Europæiske samarbejde tættere på det oprindelige samarbejde.

Indekseringen af børnechecken er således den politiske handling, der klart afspejler disse to sider af Venstres politiske strategiske overvejelser. På den ene side er det en begrænsning af det sociale EU, som stemmer overens med, hvad Venstre ser, at den danske befolkning ønsker. Samtidig er det en international løsning, som stemmer overens med deres ønske om internationalt samarbejde og et ønske om borgernes tilslutning til EU.

Det er ikke muligt at dele politiske handlinger helt op i sort/hvid. I policy- og vote-seeking strategierne er der en klar sammenhæng og vekselvirkning mellem disse to fænomener, som også gør sig gældende i

24. maj 2016

denne case. Dette kan specielt ses på Venstres holdning til den frie bevægelighed, hvor man kan se, at begge former for strategiske overvejelser er i spil. Bag deres ønske om internationale løsninger og en tilbagevenden til det oprindelige samarbejde, findes der også et ønske om befolkningens opbakning, hvilket viser Venstres bevidsthed omkring sammenhængen. Venstre kan ikke få deres ønskede politik igennem uden at få stemmer og befolkningen stemmer ikke på Venstre, hvis de ikke efterlever nogen af befolkningens krav. Således går Venstre ikke på kompromis med deres overordnede tilslutning til EU, men tilpasser sin holdning på en sådan måde, at det europæiske samarbejde kun omhandler de sider, der er opbakning i befolkningen til, at samarbejdet skal omhandle. Derved kan der argumenteres for, at der i dele af Venstre, heriblandt Løkkegaard, udvises et syn på det sociale og føderale Europa, som netop ikke stemmer overens med befolkningens og derfor bliver betragtet som en politisk umulighed. Men i tilfælde af at den sociale union får opbakning fra den danske befolkning, er der dog en mulighed for, at Venstre ligeledes vil bakke op, og at det europæiske samarbejde ændrer form til også at omhandle disse aspekter. Venstre holder sig ideologisk tilbage, for at sikre sig den vælger tilslutning, der skal til for at gennemføre de dele af deres politik, der er opbakning til i befolkningen.

Dog er det udelukkende Løkkegaard, der giver udtryk for at have et grundlæggende positivt syn på det sociale og føderale Europa. Dette kunne tyde på en reel uenighed i Venstre, en uenighed, der også kommer til udtryk i den scene Løkkegaard laver til sidst i interviewet, hvor han kalder Elholms udtalelser om suverænitæt for noget 'vrøvl' (bilag 2, 2016, s. 13). Denne grundlæggende uenighed, kan være et udtryk for noget, som omfatter hele Venstres holdning til, hvorvidt det sociale og føderale EU er en god ting. Dette kunne således være en afspejling af en dybere uenighed i Venstre, da dette ikke fremgår en klar holdning i regeringsgrundlaget. Begge parter er dog enige om, at det er en umulighed på grund af de forskelle i historien, velfærdssystemerne og kulturen, landene i blandt. Således er Venstre enige om, at den største hindring for en yderligere integration af EU, ligger i disse aspekter hos de enkelte medlemslande og truslen mod de enkelte velfærdssystemer.

24. maj 2016

6.3 Michael Harbsmeier - National identitet

Der vil i følgende afsnit laves en analyse af Venstres nationale identitet, på baggrund af Michael Harbsmeiers teori. Til at starte med anvendes begrebet '*skismogenetisk*', til at forklare Venstres nationale identitet. I anden del af analysen vil der ses på, hvordan den nationale identitet opstår og hvilke konsekvenser denne medfører, eksempelvis, for EU samarbejdet. Det vil fremgå af analysen, at den udelukkende tager udgangspunkt i Venstres syn på deres nationale identitet, som kommer til udtryk i deres holdninger og bevæggrunde. De foregående analyser, Goffman og Strøm, bliver anvendt, idet de gør det helt klart, hvad Venstre mener.

Harbsmeier forklarer, at årsagen til at der kan opstå så mange konflikter på baggrund af det relativt fredelige nationale identitets begreb er, at man kan sætte lighedstegn mellem ens nationale identitet og alle aspekter af ens eksistens. Alle disse aspekter, ville i den verden vi lever i i dag, også omfatte det velfærdssystem, der leves under. Analysen vil altså tage udgangspunkt i, at man kan se de nationale velfærdssystemer, som udtryk for den nationale identitet. Enhver trussel mod det nationale velfærdssystem er således en trussel mod den nationale identitet, på samme måde som at vi spejler os i andres velfærdssystemer og danner vores identitet på baggrund af mødet med andre velfærdssystemer. Truslen mod ens nationale velfærdssystem, er således lige så meget en trussel mod ens eksistens og levevis.

6.3.1 National identitet - skismogenetisk

National identitet opstår ifølge Harbsmeier, i landenes samspil med hinanden. De spejler sig i hinanden og anerkender hinandens forskellighed, og dermed eksistens, og danner deres nationale identitet på baggrund af dette, jf. teori afsnittet.

I empirien kommer der et mønster til udtryk, der kan pege på, hvilken identitetsopfattelse Venstre besidder. Denne opfattelse stemmer overens med den skismogenetiske tilgang, hvilket vil blive bevist i det følgende.

Et centralt punkt i Harbsmeiers skitsering af den skismogenetiske identitetsopfattelse ligger i at forskellene mellem nationerne er *virkelige*, altså at de nationale fællesskaber ikke er forestillede fællesskaber.

Forskellene, nationerne imellem, er et udtryk for et reelt asymmetrisk forhold, jf. teori afsnittet. Dette kommer til udtryk i vores empiri da Elholm udtaler: "*... Udfordringen ved at have en social union, det er forskelligheden i samfundene*" (Bilag 1 2016: 2). Løkkegaard anderkender også, at det er en forskellighed i vores velfærdssystemer der gør, at vi ikke kan forenes i en social union, han udtaler: "*Virkeligheden er at vi har opbygget et Europa, hvor nationalstater og deres velfærdssystemer er hamrende forskellige.*" (Bilag 2 2016: 3). Således er Venstres samlede holdning, at der eksisterer virkelige forskelle landene imellem,

24. maj 2016

hvilket forhindrer et socialt Europa. Da Venstre påpeger, at EU består af forskellige velfærdssystemer anderkender de samtidigt at nationerne er forskellige. Ifølge Harbsmeier er det en central del af dannelsen af ens nationale identitet, at man definerer sine særegenheder ud fra, hvad de andre nationer ikke er, jf. teori afsnittet. Tankegangen ses åbenlyst hos både Elholm og Løkkegaard ved at de italesætter de andre former for velfærdssystemer, der eksisterer internt i EU. Således anerkender de disse andre former for velfærdssystemer og definerer, hvordan de adskiller sig fra det danske. På den måde definerer de således også det danske på baggrund af de andre former "*... De er bygget op på meget forskellige måder... for eksempel, nede i kontinental Europa, for eksempel Frankrig, der tør de sjældent at fastansætte medarbejdere, fordi så hænger de på en stor økonomisk forpligtelse ved siden af*" (Bilag 1 2016: 2).

En central del af den skismogenetiske national identitet er endvidere, at ens nationale særtræk bliver anerkendt af de andre nationer, jf. teori afsnittet. Dette er indekseringen af børnechecken et udtryk for, da det er en fælles løsning i EU. Sådant en international aftale kræver at landene anderkender, at de har forskellige systemer og det derfor er nødvendigt med en indeksering, for at sikre hvert lands system. Den skismogenetiske nationale identitetsopfattelse ses således både i den gensidige anderkendelse, idet Venstre definerer det danske system ud fra hvad det ikke er, samt den gensidige afhængighed da landene komplementerer hinanden.

Harbsmeier definerer den grundlæggende forskel mellem forskellige nationer som produktiv. Når han gør det mener han, at idet landene er forskellige, har hvert land noget det andet ikke har. Derfor komplementerer de hinanden. Landene er afhængige af, at få hinandens anderkendelse, for at de i den skismogenetiske tankegang kan se sig som en nation. Deres jævnbyrdige samarbejde kan således ske på baggrund af, at de anderkender hinanden som ligeværdige, som de gør ved at anderkende hinanden som selvstændige nationer. Deres samarbejde består således i, at kunne tilbyde, hvad den anden mangler, jf. teori afsnittet. Det kan udledes af vores interviews, at Venstre har et ønske om et forsat europæisk samarbejde og et positivt syn på den frie bevægelighed. Den succes som det europæiske projekt har været begrundes i, at det har skabt økonomisk vækst og beskæftigelse. Venstre argumenterer for, at vi får en række fordele af at være med i dette økonomiske samarbejde. Den frie handel prises og arbejdskraften bliver defineret som en forudsætning for at den danske økonomi kan forsætte sin vækst (Regeringsgrundlag 2015: 31). I Venstres optik komplementerer den samlede europæiske arbejdskraft det hjemmelige marked og er ekstremt vigtigt for Danmark, da de anderkender at Danmark på grund af deres størrelse er afhængige af det indre marked (Regeringsgrundlag 2015: 31). Løkkegaard underbygger denne pointe, da han udtaler: "*Vi er dybt, dybt internt afhængige af hinanden og det bliver sværere og sværere på nationalt plan at komme med løsninger for politikere.*" (Bilag 2 2016: 9). Han klargør således, hvordan vi har behov for samarbejdet, for at et land som Danmark i verden i dag kan komme med løsninger på de

24. maj 2016

udfordringer landet står over for. Den skismogenetiske identitetsopfattelse gør sig således gældende ved, at Venstre ser at Danmark ikke bare har en produktiv forskel over for de andre nationer, men rent faktisk er afhængige af de andre nationer og samarbejdet med disse. Dette ses også klart i Venstres syn på internationale løsninger, både i forbindelse med flygtningekrisen og globaliseringen, hvor regeringsgrundlaget skriver: "*Globaliseringen og nye, stærke økonomier stiller os over for væsentlige udfordringer, som EU's medlemslande bedst løser i fællesskab.*" (Regeringsgrundlag 2015: 31).

Især i pressede tider bliver den skismogenetiske tilgang forstærket, eksempelvis under kriser. Når identiteten presses spejler man sig yderligere i hinanden for at kunne definere sig selv og opmærksomheden på, hvordan man er forskellige forstærkes, dermed øges den skismogenetiske tilgang, jf. teori afsnittet. Både Løkkegaard og Elholm nævner flygtningekrisen og den økonomiske krise, som noget der øger presset på de nationale systemer samt vores velfærdssystem (Bilag 1 2016: 3) (Bilag 2 2016: 9). Udledt af dette må den skismogenetiske nationale identitetsfølelse være fremvoksende i dag.

Harbsmeier forklarer, hvordan vi, idet vi anderkender os selv i hinanden, sætter lighedstegn mellem vores eksistens og vores nationale identitet, jf. teori afsnittet. En trussel mod vores nationale identitet, viser sig i vores case som en trussel på vores velfærdssystem. Denne trussel kommer af den øgede mængde sociale ydelser, der sendes ud af Danmark, heraf børnechecken.

I vores analyse med Strøms partiadfærds teori klargøres det, at Venstre har et rent ideologisk ønske om, at mindske det europæiske samarbejde til kun at omhandle fred og et fælles marked, altså ikke at omfatte sociale ydelser. Elholm udtaler flere gange, at Danmark skal beskytte det danske velfærdssystem og udtaler en bekymring i forhold til EU's fremtid: "*Altså du vil belønne de lande, som har de mindste velfærdssystemer og straffe det land som har det største velfærdssystem på den måde, fordi det vil være en større økonomiskbelastning for de lande, som har et stort velfærdssystem*" (Bilag 1 2016: 2f). På den måde påpeger Venstre, at de opfatter en social union i EU som en trussel på deres nationale identitet. EU bevæger sig ind på et område, som for Venstre er af national vigtighed. De ønsker at beskytte det danske velfærdssystem og samtidigt sende et signal til EU om, at de ikke ønsker at indgå i en social union (Bilag 1 2016: 2).

Dette peger således på, at Venstre ser indekseringen af børnechecken, som en handling og konsekvens af den øgede trussel mod det danske velfærdssystem. Venstre forsøgte at varetage denne opgave nationalt ved optjeningsprincippet, som blev erklæret ugyldigt af EU. Derfor er støtten og grunden til Lars Løkke Rasmussens fastholden, om at indekseringen af børnechecken skulle gælde for alle EU-lande, Venstres mulighed for at beskytte det danske system. Løkkegaard udtaler om indekseringen og tilslutningen til Storbritannien i denne forhandling: "*... få nogle fornuftige tiltag imod det, at forblive en social union.*" (Bilag

24. maj 2016

2016: 6). Venstre ser altså en trussel mod det danske nationale velfærdssystem og dermed deres nationale identitet, i den praksis som lige nu foregår i EU, det udtrykkes klart i regeringsgrundlaget: "*Regeringen ønsker at sikre, at nationale velfærdssystemer ikke bliver undergravet af EU-regler*" (Regeringsgrundlag 2015: 32).

6.3.2 Delkonklusion

Det kan konkluderes at Venstres nationale identitetsopfattelse, stemmer overens med Harbsmeiers skismogenetiske identitetsopfattelse. Dette konkluderer vi på baggrund af, at Venstre både anerkender at forskellene på Europas nationale velfærdssystemer, og dermed deres nationale identiteter, er baseret på noget virkeligt. Endvidere konkluderer vi det på baggrund af, at Venstre anerkender de andre nationers forskelle, definerer sig selv ud fra disse og søger de andres anerkendelse. De ser endvidere, at de forskellige systemer komplementerer hinanden.

Der er et øget pres på velfærdssystemet, og dermed den nationale identitet, og derfor er den skismogenetiske identitet i fremgang. Set i dette lys giver Venstres behov for indeksering af børnechecken god mening. Man kan netop se denne form for international aftale, som et resultat af den skismogenetiske nationale opfattelse, på grund af følgende årsager. For det første så er aftalen et udtryk for en tillid til, at internationale løsninger og -samarbejde er et positivt fænomen. Dette stemmer godt overens med princippet i den skismogenetiske nationale identitetsopfattelse, om at man er afhængig af hinanden, og at ens forskellighed er produktiv. Således kan det, at der foretrækkes en international løsning ses som et udtryk for, at der følges en skismogenetisk national identitet. For det andet er indekseringen af børnechecken en reaktion på truslen mod det nationale velfærdssystem. Truslen, der defineres som en mulige udnyttelse af det nationale velfærdssystem, afhjælpes netop af indekseringen af børnechecken. Således kan casen også forstås ud fra trussels-begrebet i den skismogenetiske tilgang. For det tredje så er det en central del af børnechecken, at de andre lande anerkender Danmarks særegenheder, i forhold til det nationale velfærdssystem. Ved en stigende skismogenetisk national identitetsopfattelse, må behovet for anerkendelse også stige. Således kan det udledes, at en øget skismogenetisk national identitet har fået Venstre til at presse den aftale igennem.

Den skismogenetiske national opfattelse kan også have en stor indflydelse på Venstres syn på det europæiske samarbejde i fremtiden. Vedbliver presset på den nationale identitet, kan der opstå et behov for yderligere lovgivning, der skaber gensidig anerkendelse af de nationale særtræk. Således kan Venstre argumentere for mere lovgivning, der er baseret på at landene er forskellige og ikke bare tager højde for dette, men netop sikre at denne forskellighed vedbliver.

24. maj 2016

7 Konklusion

Venstre har nogle holdninger, ud fra disse holdninger gør de sig nogle handlinger. I dette projekt har handlingen været: indekseringen af børnechecken, som er den case der er blevet anvendt. Vote- og policy-seeking er både en adfærd, der kommer til udtryk i Venstres holdning, men også en del af deres strategiske overvejelser på mod denne handling. I dette projekt kom Venstres holdning til EU, til udtryk i sagen om indekseringen af børnechecken. Vi har således set indekseringen af børnechecken som en handling, der lader sig afspejle Venstres holdning til EU.

I gennem projektet har vi anvendt Goffman til at kortlægge Venstres officielle holdning, som vi har fundet frem til ved hjælp af hans teori om sociale situationer. Strøm har vi benyttet os af, til at se på, hvad der, politologisk set, ligger bag deres officielle holdning. Dette har vi gjort ved at anvende frontstage udtalelser fra vores interviews med Louise Elholm og Morten Løkkegaard, til at kortlægge den officielle holdning, og backstage til at bakke op om deres bevæggrunde. Til slut har vi anvendt Harbsmeiers teori om national identitet, til at kigge på, hvad der, sociologisk set, ligger bag disse holdninger. Her har vi set på Venstres nationale identitetsopfattelse.

Vores problemformulering er således forsøgt besvaret med denne tilgang til vores case. Det er tilstræbt at belyse, sammenhængen mellem Venstres bevæggrunde til casen og hvordan Venstres nationale identitet har spillet en rolle på dette.

Vi kan ud fra vores problemformulering konkludere, at Venstre er positivt indstillet over for den frie bevægelighed, internationale løsninger og samarbejde, men negativt indstillet over for en social union i EU og ønsker EU tilbage til en form, der minder mere om den oprindelige. Dette kan vi konkludere på baggrund af vores interviews og regeringsgrundlaget. Vi kan endvidere udlede, at Venstre generelt er positive over for EU, dog peger vores analyse også på en vis uenighed om, hvordan man skal se på EU samarbejdet, da vi kan påpege en decideret uenighed mellem to af vores informanter på suverænitetspørgsmålet.

Bevæggrundene for disse holdninger, har vi kunne identificere til at være to forskellige typer, enten vote- eller policy-seeking adfærd, analysen inddeler Venstres holdninger i disse. Interviewpersonerne giver udtryk for, at Venstres positive syn på internationalt samarbejde og ønsket om at bringe EU tilbage til dens oprindelige form, har været policy-seeking adfærd. Dette kan konkluderes på baggrund af, at Venstre her har været drevet af et ønske om at sikre EU i fremtiden. På den anden side har afstandstagen fra den sociale union og dermed også de vandrede arbejdstageres ret til sociale ydelser, været drevet af vote-seeking, da det netop var Venstres opfattelse af befolkningens holdninger, der drev dem til at tage disse standpunkter. Venstre har altså haft nogle klare strategiske overvejelser omkring deres holdninger til EU.

24. maj 2016

Disse overvejelser har ikke udelukkende været drevet af et ønske om stor vælgertilslutning til partiet, men dette har dog været en væsentlig faktor i Venstres stillingtagen. Der er et samspil mellem det at have en ideologisk strategi, for at opnå deres ønskede politik, samt at have en strategi om at opnå større vælgertilslutning. Det forudsættes at Venstre er klar over dette. Således er der forskelligartede holdninger, der alle har peget i retning af en strategi, der er ført ud i handlingen, ved at støtte op omkring indekseringen af børnechecken. På baggrund af deres policy-seeking adfærd, kan vi se en national identitetsopfattelse, som vi kan konkludere er skismogenetisk. Vi kan konkludere dette på baggrund af en række faktorer, blandt andet synet på landenes forskelle som produktive og efterstræbelsen efter anerkendelse i de andre nationer. Således kan vi pege på, at den skismogenetiske identitetsopfattelse også har haft en stor indflydelse på Venstres holdning til både EU og indekseringen af børnechecken. Dette ses tydeligt på, hvordan de ønsker det europæiske samarbejde på baggrund af de produktive forskelle landene imellem og at de ønsker indekseringen af børnechecken, for at imødekomme noget de betragter som en trussel mod deres nationale identitet og for at få anerkendelse for deres nationale særtræk. Da Venstre ikke kun er policy-seeking, kan det ikke konkluderes, at de har en konkret eller fast holdning til EU. Deres holdning vil, ifølge denne undersøgelse, altid variere i forhold til befolkningens holdning. Derfor kan der i dette moment af undersøgelsen konkluderes, at Venstres holdning til EU er positiv i forhold til den frie bevægelighed og ser det som et fredens projekt, dog mener de, at det skal reguleres så samarbejdet ikke bevæger sig mod en social union.

24. maj 2016

8 Perspektivering

I nedenstående vil vi perspektivere til vores resultater på baggrund af vores analyse. Vi perspektiverer og diskuterer de konsekvenser det kan have, hvis Venstre holder fast i deres vote-seeking adfærd og befolkningens holdning til EU ændre sig. Endvidere hvilke konsekvenser der kan være, hvis Storbritannien stemmer 'nej' til medlemskab af EU, i forhold til det fremtidige Europæiske samarbejde.

Vi har konkluderet, at indekseringen af børnechecken forudsætter en anerkendelse af det danske velfærdssystem, som et særtræk ved den danske nationale identitet. Denne nationale identitet er, som konkluderet fremvoksende når den er under pres, som det ses for tiden. Hvis dette pres fortsætter, kan det tænkes, at Venstre vil kæmpe for yderligere lovgivninger og aftaler, som på samme måde kræver en anerkendelse af de nationale særtræk. Dette kan komme til udtryk gennem krav om, at Danmark skal have nogle sær aftaler, hvilket kan perspektiveres til forhandlinger omkring det fremtidige europæiske politisamarbejde. Selvom resultatet ved valget om bevarelse af retsforbeholdet d. 3. december blev et 'nej', var Venstre dog tilhængere af tilvalgsordningen. Der er dog adskillige andre forhandlinger og lovgivninger af aftaler hvor det forestilles, at den skismogenetiske nationale opfattelse vil stikke frem, netop ved en anerkendelse af hinandens særtræk. Et eksempel kunne være EU-lovgivning der anerkender kongehusene i Europa. Danmark er langt fra det eneste land i EU, som stadig er et konstitutionelt monarki, hvor kongehuset stadig har visse ceremonielle funktioner i forhold til det politiske system. Der kunne opstå et pres på kongehusene som institutioner ved en øget integration i EU, hvor EU's præsident i højere grad ville varetage sider af disse ceremonielle funktioner. Således ville det være en anerkendelse af det nationale særtræk som en monark må betegnes som, hvis der kom EU-lovgivning der sikrede kongehusenes fortsatte ceremonielle funktion. Venstre ville således agere på baggrund af deres skismogenetiske national identitetsopfattelse, hvis de støttede eller foreslog sådan en lovgivning.

I tilfælde af at presset ikke fortsætter på den nationale identitet, og en anden form end den skismogenetiske bliver fremherskende i Venstre, så kan dette betyde, at Venstre vil gå til det internationale samarbejde på nogle andre præmisser. Et mere paradigmatisk eksempel, kunne komme til udtryk ved et større fokus på Rusland og de anti-demokratiske bevægelser i verden, som en fjende. Dette ses allerede i en vis grad i Elholms udtalelser om, at EU som helhed står over for en trussel i Rusland, der efter hendes eget udsagn "*rasler med sablen*" (Bilag 1 2016: 6).

En mere metonymisk national identitetsopfattelse, ville kunne forårsage at Venstre så på de andre landes velfærdssystemer, som mindre udviklede end det danske. Dette kan til en vis grad ses, blandt andet i Elholms udtalelse om, at Venstre ser det danske velfærdssystem som bedre (Bilag 1 2016: 2). Således kunne Venstre få det som en del af deres politik, at forsøge at udbrede det danske velfærdssystem, ligesom

24. maj 2016

briterne forsøgte at udbrede civilisationen gennem deres imperium, så slemt vil det nok ikke gå.

Vi har konkluderet, at Venstre sætter sin grænse for, hvor langt det europæiske samarbejde skal gå, på baggrund af blandt andet befolkningens holdning. Venstre bruger indekseringen af børnechecken til at sende et signal om, at det europæiske samarbejde ikke skal omhandle det sociale (Bilag 1, 2016: 2). Man kan forestille sig, at hvis befolkningens tilgang til, om hvorvidt EU også skal være inden for de sociale aspekter ændrer sig, så kunne Venstre også flytte sig. Dette argument kan støttes op med en udtalelse fra Løkkegaard om, at det sociale og føderale Europa kunne være en fantastisk utopi, hvis der var opbakning til det og det på den måde ville være muligt (Bilag 2016 2: 3). Det bliver italesat af både Løkkegaard og Elholm, at en løsning på flygtningekrisen kunne sikre en opbakning i befolkningen til det europæiske projekt. En fælles europæisk løsning på denne krise, kunne således ændre befolkningens holdning og dermed ændre Venstres holdning til, hvor langt det europæiske samarbejde skal gå. Det vil ikke nødvendigvis betyde en tilbagerulning af en allerede eksisterende lovgivning, som for eksempel indekseringen af børnechecken, men at sådanne aftaler ikke ville finde sted i fremtiden.

Et meget centralt og væsentligt punkt i projektet, er særaftalen med Storbritannien, som skal til afstemning d. 23. juni 2016 om fortsat medlemskab af det Europæiske fællesskab. Elholm udtaler, at et britisk 'nej', vil medføre nogle seriøse udfordringer og at det vil være et faresignal at sende, da det giver et billede af, at vi ikke samarbejder. Elholm udtaler, at vi skal samarbejde mod ydre fjender og at vi ikke skal træde fra hinanden (Bilag 1 2016: 6). Dog udtaler hun, at selvom Storbritannien melder sig ud af EU, vil Venstre stadigvæk arbejde for EU (Bilag 1 2016: 7). Løkkegaard udtaler, at det sagtens kan have indflydelse på Danmarks fremtid i EU, men at han ikke tror, at Danmark vil melde sig ud (Bilag 2 2016: 5). Han mener, at det nok får en indflydelse på, hvordan Danmarks stilling er i samarbejdet og den måde hele samarbejdet kommer til at køre videre på (Bilag 2 2016: 5). En udmelding fra Storbritannien kan ændre danskernes og Venstres holdning til EU fremadrettet. Det vil have konsekvenser for frihandlen i EU, da Storbritannien er store fortalere for denne og friheden heri. Danmark kan risikere at få mindre indflydelse i ministerrådet, på grund af de ikke har Euro, dette har Storbritannien frem til nu været med til at forhindre. Man kan derfor formode, at hvis Storbritannien melder sig ud, vil det gøre Danmarks forhold til EU dårligere på visse punkter, samt EU's generelle internationale gennemslagskraft kan blive svækket (Rasmussen 2015). Derfor kunne man forestille sig, at den danske befolkning og Venstre ved en udmelding fra Storbritannien, ville stille sig mere kritiske over for EU-samarbejdet eller på flere punkter end de er nu.

24. maj 2016

9 Diskussion af projektets resultater

I nedenstående vil vi diskutere og være kritiske over for projektets resultater. Der kan være faldgruber samt områder som ikke er mulige at imødekomme på grund af tidspres eller komplikationer.

En mulig fejlkilde i brugen af Goffmans teori, er at der sættes et lighedstegn mellem uenigheder samt oplysninger, der kan lyde som strategiske overvejelser fra Venstres side, og backstage opførsel. Det er en forudsætning for backstage-analysen, at det der gives udtryk for, hvad enten det er Venstres politiske strategier eller interne uenigheder, er sandt. Der er en reel mulighed for, at selvom Venstre løfter sløret for, hvordan de tænker befolkningen vil tage imod deres politik, at det over for interviewerens stadig er en del af en overvejet strategi. Selvom det ikke nødvendigvis har været en gennemtænkt strategi, er det også muligt at Morten Løkkegaard og Louise Elholm, netop fordi de er professionelle politikere, faktisk ikke giver udtryk for nogen som helst form for hemmeligheder i Venstre. Analysen kan derfor til en vis grad være overanalyseret og forgribende på deres udtalelser. Validiteten af disse konklusioner er, at analysen bakkes op med insider viden fra Casper Pedersen og at det tilstræbes ikke at forgribe sig på deres udtalelser, ved at forstå dem i konteksten og således forstå dem som de var ment. Ydermere er det ikke muligt at kunne bekræfte, hvad der er sandt og hvad der ikke er, selvom dette ville være optimalt.

Der kan være problemer ved anvendelse af Pedersen, som en kilde der kan give insider viden omkring Venstres bevæggrunde for deres holdninger. Det er muligt, at vi har overvurderet hans viden vedrørende de interne bevæggrunde. Dog har vi været meget opmærksomme på dette i vores anvendelse, idet vi kun har brugt ham som opbakning af i forvejen fremstillede resultater. Han er ungdomspolitik og som det nævnes i starten af interviewet, så er Venstre og Venstres Ungdom to forskellige organisationer (Bilag 3 2016: 1). Således er han muligvis ikke en troværdig kilde, for at udtale sig om Venstres bevæggrunde. Dog er de to organisationer stærkt forbundne og har et tæt samarbejde, så vi kan tillægge Pedersen at have en vis grad af insider viden og det berettiger os til at anvende ham til opbakning i undersøgelsens analyse. Vi havde også skrevet til en kommunikationsmedarbejder i Venstre, der muligvis også kunne være kommet med insider viden, men ellers ville det være noget nært umuligt for os at opnå insider viden på anden vis. Der gøres kun brug af er to interviews og et officielt dokument, Løkkegaard, Elholm og regeringsgrundlaget, til at definere, hvad Venstres officielle holdning er. Det er muligt at disse tre kilder, alene, ikke er repræsentative for Venstre officielle holdning. Resultatet for Venstres officielle holdning kunne være anderledes, eller mere dybdegående, hvis vi havde gjort brug af andre eller flere informanter. Det er muligt at den uenighed der kan påpeges i Venstre i virkeligheden udspringer af, at det er kun én af vores interviewpersoner, der afviger fra den samlede holdning for Venstre. Det er også muligt, at der er nogle uenigheder internt i Venstre, som slet ikke oplyses i projektet, netop fordi dette projekt kun tager

24. maj 2016

udgangspunkt i Elholm og Løkkegaard. På den ene side kan man argumentere for, at det ville være umuligt fuldstændigt at gardere sig imod, at ens udvalgte empiri er misvisende, medmindre man indsamler alt data om emnet og således spørger alle fra partiet Venstre om deres holdning, som dog ville være praktisk umuligt. På den anden side kan man argumentere for, at vores inddragelse af regeringsgrundlaget sikrer, at vi kan konkludere, at det må være Venstres officielle holdning, der kommer til udtryk, når interviewpersonerne og dokumentet er enige, da dette dokument har til formål at formidle denne holdning. Dog ville vores undersøgelse have været bredere ved inddragelse af eksempelvis flere interviews, dette ville dog have krævet mere tid og mere arbejdskraft.

I vores brug af Strøms model er der en række forhold, som projektet ikke har kunne imødekomme. De holdninger analysen peger på er policy- eller vote-seeking, har vi analyseret os frem til på baggrund af det Venstre udtaler. Vi kan ikke vide, om der er en skjult strategisk overvejelse bag dette, eller om Venstre ubevidst stiller sig selv i godt eller dårligt lys. Dette bliver dog forsøgt opvejet ved at inddrage Pedersen som informant, da det for ham som ungdomspolitikker og medlem af Venstres Ungdom ikke er lige så forpligtende at få Venstre til at fremstå bedst muligt og kan derfor være mere tilbøjelig til at sætte lys på Venstres vote-seeking opførsel. Som det også er skrevet til kritikken af Goffman analysen, er det umuligt at vide, hvad de reelt tænker, så det er en redelig måde at analysere på dette.

Harbsmeiers skismogenetiske nationale identitetsopfattelse konkluderes i projektet at passe på Venstres nationale identitet. Da det er den eneste nationale identitetsteori, der inddrages i projektet, kan det se ud som en ikke velovervejet tilgang til projektets empiri. Der er dog foregået en bevidst induktiv proces, hvor der først efter empirien blev indsamlet blev påført den skismogenetiske nationale identitetsopfattelse, på baggrund af de tendenser, der var synlige i empirien. Hvis projektet skulle have fremstået mere akademisk redeligt, havde vi inddraget andre teorier om national identitetsopfattelse, men dette havde krævet mere tid og plads i projektet, som vi derfor har fravalgt.

Den samlede konklusion for projektet, viser et øjebliksbillede af Venstres holdning og nationale identitet. Dette er et område, hvor der sker en masse i disse måneder, der kan have en indflydelse på, hvad Venstre mener, samt deres opfattelse af hvad de danske borgere mener og hvilken retning Venstre tænker det europæiske samarbejde skal gå i. Afstemningen den 23. juni i Storbritannien vil ifølge vores interviewpersoner, have en indflydelse på EU-samarbejdet (Bilag 2 2016: 5). Endvidere foregår der en forhandling om den danske tilknytning til Europol-samarbejdet, der alt sammen kan have en, formodentlig stor, indflydelse på den danske befolkning og Venstres holdning til EU.

24. maj 2016

10 Litteraturliste

Beskæftigelsesministeriet (2011). *Rapport om optjeningsprincipper i forhold til danske velfærdsydelser*.

Besøgt d. 06.05.2016: <file:///D:/Downloads/Samlet%20rapport.pdf>

Binderup, Jakob (2015). *Lars Løkke går solo: Danner ren Venstre-regering* fra nyheder. tv2.dk. Besøgt d.

26.04.2016: <http://nyheder.tv2.dk/valg2015/2015-06-26-lars-loekke-gaar-solo-danner-ren-venstre-regering>

Blume, Peter (2014). *Retssystemet og Juridisk metode*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.

Dalgaard, Mette og Beim, Jakob Hvide (2016). *Britisk aftale kan flytte hegnspæle for dansk børnecheck*.

Besøgt d. 12.04.2016: <http://politiken.dk/indland/politik/ECE3046194/britisk-aftale-kan-flytte-hegnspa-elle-for-dansk-boernecheck/>

Direktiv 2004/38/EF. *Europa-Parlamentets og rådets direktiv om unionsborgernes og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område*. Af 29. april 2004.

Besøgt d. 08.05.16: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004L0038&from=DA>

Enevoldsen, Thyge (2012). *Tværfaglighed – rødder og typer* i Tværvidenskab i teori og praksis. Jelsøe, Erling & Enevoldsen, Thyge (red.). Hans Reitzels forlag.

EU-oplysningen. *Storbritannien og EU*. EU.dk. Besøgt d. 10.05.2016: <http://www.eu.dk/da/fakta-om-eu/aktuelle-sager/brexit>

Eurobarometer 2013 (2013). *National Rapport Danmark*. European Commission. Besøgt d. 24.05.2016: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb80/eb80_first_en.pdf

Eurobarometer 2014 (2014). *National Rapport Danmark*. European Commission. Besøgt d. 24.05.2016: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb82/eb82_first_en.pdf

24. maj 2016

EuroParl (2016). *Storbritannien får historisk aftale med EU*. Europa-Parlamentet, informationskontoret i Danmark. Besøgt d. 10.05.2016: http://www.europarl.dk/da/nyheder_aktiviteter/nyheder/storbritannien-faar-historisk-aftale-med-eu.html

EUR-Lex 1. *Arbejdskraftens frie bevægelighed: status over rettigheder*. EUR-Lex, adgang til lovgivningen. Besøgt 23.05.2016: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=URISERV%3Aem0036>

EUR-Lex 2. *Det indre marked*. EUR-Lex, adgang til lovgivningen. Besøgt d- 23.05.2016: http://eur-lex.europa.eu/summary/chapter/internal_market.html?root_default=SUM_1_CODED%3D24,SUM_2_CODED%3D2401&obsolete=false#arrow_2401

Folketinget.dk. *EU's historie*. ft.dk. Besøgt d. 24.05.2016:
http://www.ft.dk/Demokrati/EU/EUs_historie.aspx

Folketinget.dk 1 (2016). *Louise Elholm*. Besøgt d. 18.05.2016:
<http://www.ft.dk/Folketinget/findMedlem/VLOSE.aspx?tab=2#tab1>

Folketinget.dk 2 (2016). *Morten Løkkegaard*. Besøgt d. 18.05.2016:
<http://www.ft.dk/folketinget/findmedlem/morten-lokkegaard.aspx>

Forordning nr. 1612/68/EØF. *Raadets forordning (EØF) om arbejdskraftens frie bevaegelighed inden for Faelllesskabet*. Af 15. oktober 1968. Besøgt d. 08.05.16: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/ALL/?uri=CELEX:31968R1612>

Forordning nr. 883/2004. *Europaparlamentets og rådets forordning (EF) om koordinering af de sociale sikringsordninger*. Af 29. april 2004. Besøgt d. 06.05.2016: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2004R0883:20100501:da:PDF>

Goffman, Erving (2004). *Social samhandling og mikrosociologi*. København. Hans Reitzels Forlag.

Goffman, Erving. (2014). *Hverdagslivets rollespil*. Frederiksberg. Samfundslitteratur.

24. maj 2016

Gormsen, Cecilie (2015). *Sådan er det gået ved de seneste EU-afstemninger*. Altinget.dk. Besøgt d. 11.05.2016: <http://www.alinget.dk/artikel/saadan-er-det-gaet-ved-de-seneste-eu-afstemninger>

Harbsmeier, Michael (2003). *Køn, nation og danskhed* i Forskellige mennesker: Regionale forskelle og kulturelle særtræk. Adriansen, Inge og Christiansen, Palle Ove (Red). Skippershoved forlag.

Holstein, Erik (2014). *Danskerne vil have mindre EU*. Altinget.dk. Besøgt d. 29.04.2016: <http://www.alinget.dk/christiansborg/artikel/danskerne-vil-have-mindre-eu>

Kvale, Steinar og Brinkmann, Svend (2015). *Interview - Det kvalitative forskningsinterview som håndværk*. København: Hans Reitzels Forlag, 3. udgave. http://www.ft.dk/Rlpdf/samling/20101/lovforslag/L79/20101_L79_som_fremsat.pdf

Lovforslag nr. L79 (2010). *Lov om ændring af lov om en børnefamilieydelse og lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag*. Fremsat d. 17. november af skatteminister Troels Lund Poulsen. Folketingstidende A, Folketinget 2010-2011. Besøgt d. 06.05.2016: http://www.ft.dk/Rlpdf/samling/20101/lovforslag/L79/20101_L79_som_fremsat.pdf

Lynggaard, Kennet (2015). *Dokumentanalyse i Kvalitative metoder*. Brinkmann, S. og Tanggaard, L. (Red.): København: Hans Reitzels Forlag.

Nielsen, Lars (2014). *Børnecheck er ikke længere ens for alle*. Finans.dk. Besøgt d. 12.04.2016: <http://finans.dk/artikel/ECE6418657/Børnecheck-ikke-længere-ens-for-alle/?ctxref=ext>

Olsen1, Poul Bitsch (2013). *Metode i problemorienteret projektarbejde*. I Problemorienteret projektarbejde af Olsen, Poul Bitsch og Pedersen, Kaare (Red.): Roskilde Universitets Forlag

Olsen2, Poul Bitsch (2013). *Kvalitetsvurdering*. I Problemorienteret projektarbejde af Olsen, Poul Bitsch og Pedersen, Kaare (Red.): Roskilde Universitets Forlag

Pedersen1, Kaare (2013). *Videnskabsteori i projektarbejde og –rapport*. I Problemorienteret projektarbejde af Olsen, Poul Bitsch og Pedersen, Kaare (Red.): Roskilde Universitets Forlag

24. maj 2016

Pedersen2, Kaare (2013). *Metode i problemorienteret projektarbejde*. I *Problemorienteret projektarbejde* af Olsen, Poul Bitsch og Pedersen, Kaare (Red.): Roskilde Universitets Forlag

Plougsgaard, Heidi og Kaae, Martin (2016). *Danmark måtte kæmpe for børnechecken*. Jyllands-posten.dk. Besøgt d. 11.05.2016: <http://jyllands-posten.dk/international/europa/ECE8457179/danmark-maatte-kaempe-for-boernechecken/>

Politiken.dk (2014). *Fakta: Balladen om børnechecken - Spørgsmålet om adgangen til de danske velfærdsydelse har splittet Folketinget ad*. Politikens hjemmeside. Besøgt d. 18.05.2016: <http://politiken.dk/indland/politik/politikfakta/ECE2240722/fakta-balladen-om-boernechecken/>

Poulsen, Birgitte (2016). *Semistrukturerede interviews* i *Metoder i samfundsvidenskaberne*. Kristensen, Catharina Juul og Hussain, M. Azhar. Frederiksberg: Samfundslitteratur. 1. udgave.

Rasmussen, Maja Kluger (2015). *Hvad kan et Brexit betyde for EU?* Notat tænketanken Europa. Besøgt d. 22.05.2016: <http://thinkeuropa.dk/politik/hvad-kan-et-brexite-betyde-eu>

Regeringsgrundlag (2015) *Regeringsgrundlag – Sammen for fremtiden*. Regeringen, Statsministeriet. Besøgt d. 26.04.2016: http://www.statsministeriet.dk/multimedia/Regeringsgrundlag_2015.pdf

Ragin, Charles C. (2000). *Diversity-oriented reseach: Between complexity and generality* i Ragin, Charles C. *Fuzzy-Set Social Science*. Chicago: Chicago University Press.

Skatteministeriet (2014). *Pressemeddelelse: Ikke fremsat lovforslag (folketingsåret 2013-14)*. Besøgt d. 06.05.2016: <http://www.skm.dk/love/lovforslag/2013-14/ikke-fremsat-lovfaestelse-af-aendret-anvendelse-af-optjeningsprincippet>

Skatteministeriet (2016). *Børne- og ungedydelse I 2016 og 2017*. Skm.dk. Besøgt d. 13.05.2016: <http://www.skm.dk/skattetal/beregning/skatteberegning/boerne-og-ungeydelse-i-2016-og-2017>

Skatteudvalget (2015). *Børnecheck til vandrende arbejdstagere 2008-2013*. Notat fra Skatteministeriet. Besøgt d. 13.05.2016: <http://www.ft.dk/samling/20151/almdel/sau/spm/89/svar/1286680/1579761.pdf>

24. maj 2016

Skjæveland, Asbjørn (2014). *Udfordringer I Kaare Strøms teori om partiadfærd*. Politica. Årg. 46, nr. 3.

Besøgt d. 12.04.2015: http://politica.dk/fileadmin/politica/Dokumenter/politica_46_3/skjaeveland.pdf

Strøm, Kaare (1990). *A Behavioral Theory of Competitive Political Parties*. American Journal of Political Science. Vol 34. University of Wisconsin Press. Besøgt d. 11.04.2016: http://www.politics.ubc.ca/fileadmin/user_upload/poli_sci/Faculty/cutler/Strom_Behavioural_Theory_of_Competitive_Political_Parties_AJPS_1990.pdf

Sørensen, Catharina (2015). Temperaturen på den danske skepsis. Tænk tanken Europa. Besøgt d.

05.05.2016: <http://thinkeuropa.dk/vaerdier/temperaturen-paa-den-danske-skepsis>

Serup, Søs Marie (2016). *En ven i nødbremsen*. BT blog af Søs Marie Seerup. Besøg d. 19.05.2016:

<http://blogs.bt.dk/sosmarieserup/2016/02/07/en-ven-i-noedbremsen/>

TEUF 2015 (2015). Traktaten om den Europæiske Union funktionsmåde. *Lissabontraktaten, sammenskrevet med det gældende traktatgrundlag*. Folketingets EU-oplysning.

Triantafillou, Peter (2016). *Analyse af dokumenter og dokumentation* i Metoder i samfundsvidenskaberne.

Kristensen, Catharina Juul og Hussein, Azhar Hussain (Red.) Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Tv2 Nyheder (2015). *EU-forsker om resultatet: Derfor stemte danskerne nej*. Nyheder.tv2.dk. Besøgt d.

11.05.2016: <http://nyheder.tv2.dk/2015-12-04-eu-forsker-om-resultatet-derfor-stemte-danskerne-nej>

Ussing, Jakob og Andersen, Uffe Taudal (2016). *Britisk EU-aftale på plads – sikrer dansk ønske om lavere*

børnecheck. Berlingske Tidende. Besøgt d. 06.05.2016: <http://www.b.dk/globalt/britisk-eu-aftale-paa-plads-sikrer-dansk-oenske-om-lavere-boernecheck>

Ussing, Jakob og Brøndum, Christian (2016). *Løkke fik, hvad han kom efter, men: Beskeden gevinst ved ny*

EU-aftale. Berlingske Tidende. Besøgt d. 18.05.2016: <http://www.b.dk/globalt/loekke-fik-hvad-han-kom-efter-men-beskeden-gevinst-ved-ny-eu-aftale>

Østergård, Uffe (2013). *Stat, nation og national identitet* i Klassisk og moderne samfundsteori. Andersen,

Heine og Kaspersen, Lars Bo (Red.). Hans Retizels Forlag.